

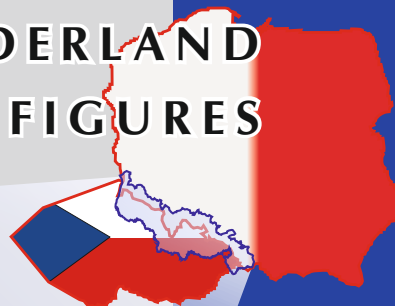
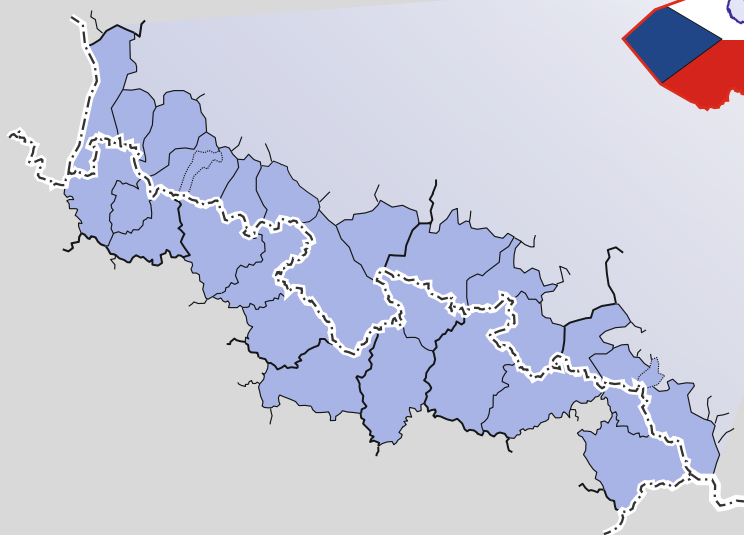
Urząd Statystyczny we Wrocławiu
Statistical Office in Wrocław
Czeski Urząd Statystyczny
Przedstawicielstwo Okręgowe w Libercu
*Czech Statistical Office
Regional Office Liberec*

**POGRANICZE
POLSKO-CZESKIE
W LICZBACH**

2009

**POLISH-CZECH
BORDERLAND
IN FIGURES**

Wrocław - Liberec 2010

URZĄD STATYSTYCZNY WE WROCŁAWIU
STATISTICAL OFFICE IN WROCLAW

CZESKI URZĄD STATYSTYCZNY
PRZEDSTAWICIELSTWO OKRĘGOWE W LIBERCU
CZECH STATISTICAL OFFICE
REGIONAL OFFICE LIBEREC

POGRANICZE POLSKO-CZESKIE
W LICZBACH

2009

POLISH-CZECH BORDERLAND
IN FIGURES

2009

WROCŁAW – LIBEREC

2010

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Przewodniczący: Małgorzata Wojtkowiak-Jakacka

Redaktor główny: Danuta Komarowska

Członkowie: Beata Bal-Domańska, Sławomir Banaszak, Waclaw Mazur, Gabriela Okoń, Anna Staniów, Elżbieta Stańczyk, Halina Urbanek, Halina Woźniak, Marta Woźniakiewicz, Małgorzata Wysoczańska

Sekretarz: Agnieszka Ilczuk

Opracowanie publikacji

Urząd Statystyczny we Wrocławiu:

Sławomir Banaszak, Dorota Wilczyńska

Czeski Urząd Statystyczny Przedstawicielstwo Okręgowe w Libercu:

Ondřej Beneš, Karla Hackelová, Dagmar Scholzeová

Skład komputerowy: Wojciech Szpakowski, Dorota Wilczyńska, Joanna Zielińska

Opracowanie kartogramów i map: Ondřej Beneš i Dorota Wilczyńska

Przy publikowaniu danych prosimy o podanie źródła

ISBN 978-83-89593-02-3

Druk: *Urząd Statystyczny we Wrocławiu - Wydział Poligrafii*
59-220 Legnica, ul. Jaworzyńska 65

Przedmowa

Przekazujemy Państwu publikację zawierającą charakterystykę pogranicza polsko-czeskiego opracowaną na podstawie danych gromadzonych przez służby statystyczne w Polsce i Republice Czeskiej w ramach corocznych badań. Większość prezentowanych informacji dotyczy 2008 r.

Celem opracowania jest porównanie wybranych danych z zakresu sytuacji demograficznej i społeczno-ekonomicznej ludności zamieszkującej na obszarze pogranicza, a także prezentacja sześciu euroregionów polsko-czeskich.

Wydawnictwo składa się z trzech rozdziałów poprzedzonych uwagami ogólnymi. W pierwszym przedstawiono przekrojowe informacje statystyczne o Polsce i Republice Czeskiej, a także podziały terytorialne i statystyczne obowiązujące w naszych krajach. Rozdział drugi zawiera wybrane dane m.in. o ludności i warunkach życia, kulturze i turystyce, a także o gospodarce na pograniczu polsko-czeskim. W rozdziale trzecim przedstawiono informacje o prowadzonej współpracy transgranicznej w ramach euroregionów, a także ich aktualne mapy i wykazy członków.

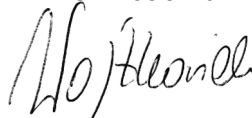
Istotnym wzbogaceniem danych w formie tabelarycznej i opisowej jest zestaw kartogramów (map pogranicza) prezentujących wybrane informacje statystyczne.

Opracowanie jest efektem ścisłej, prowadzonej już od kilkunastu lat, współpracy ze statystykami z Czeskiego Urzędu Statystycznego Przedstawicielstwa Okręgowego w Libercu, w ramach której ukazało się już wiele wspólnych publikacji.

Powstanie niniejszego wydawnictwa było możliwe także dzięki współpracy z sekretariatami euroregionów: Nysa, Glacensis, Pradziad, Silesia, Śląsk Cieszyński i Beskidy.

Mam nadzieję, że publikacja ta, spełniając funkcję informacyjną, przyczyni się do dalszego zbliżenia społeczności lokalnych zamieszkujących po obu stronach granicy oraz pogłębienia wiedzy o naszych południowych Sąsiadach.

Dyrektor Urzędu Statystycznego
we Wrocławiu

Małgorzata Wojtkowiak-Jakacka

Preface

We would like to present the publication containing the characteristics of the Polish-Czech borderland, which was worked out on the basis of data gathered by the statistical services in Poland and the Czech Republic within annual studies. Most of the presented information refers to year 2008.

The aim of the publication is to compare some selected data on demographic and socio-economic situation of the population living in the borderland area, and to present forms and directions of cooperation made within the frames of the six Euro-regions functioning in this borderland.

The publication consists of three chapters which are preceded by general notes. The first chapter presents cross-sectional statistical information on Poland and the Czech Republic as well as territorial and statistical divisions valid in our countries. The second chapter contains some selected data on i.a. population and conditions of living, culture and tourism, and on economy in Polish-Czech borderland. Finally, the third chapter presents information on current transborder cooperation within the frames of Euroregions as well as their current maps and lists of membership.

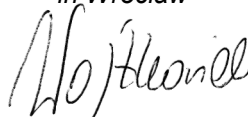
The data, in their tabular and descriptive form, were significantly improved with a set of cartograms (maps of borderland) presenting selected statistical information.

This publication was made due to a close cooperation, run for several years, with the statisticians from the Czech Statistical Office, Regional Office in Liberec. This cooperation has resulted in numerous joint publications.

The start of this publication has also been due to the cooperation with secretary offices of the following Euroregions: Nysa, Glacencis, Pradziad, Silesia, Śląsk Cieszyński, Silesia, and Beskidy.

I hope that this publication, with its informative character, will bring both local communities, who live by the border, closer, and make the knowledge about our southern neighbors broader.

*Director of the Statistical Office
in Wrocław*

Małgorzata Wójtkowiak-Jakacka

Wrocław, October 2010

Spis treści

Przedmowa	3
Spis tablic	7
Spis map i kartogramów	9
Uwagi ogólne	10
Uwagi metodologiczne	11
1. Wybrane informacje o Polsce i Republice Czeskiej	16
1.1. Podział terytorialny i statystyczny	16
1.2. Wybrane dane statystyczne	17
2. Powiaty na pograniczu polsko-czeskim	22
2.1. Ludność i powierzchnia	22
2.2. Warunki życia ludności, ochrona zdrowia i opieka społeczna	32
2.3. Kultura i turystyka	37
2.4. Podmioty gospodarki narodowej i rynek pracy	39
3. Euroregiony na pograniczu polsko-czeskim	43
3.1. Podstawy prawne oraz cele funkcjonowania	43
3.2. Wybrane dane statystyczne	46
3.3. Mapy euroregionów i wykazy członków	58/59
Bibliografia	59

Contents

Preface	3
List of tables	7
List of maps and cartograms	9
General notes	10
Methodological notes	11
1. Selected information on Poland and the Czech Republic	16
1.1. Territorial and statistical divisions	16
1.2. Selected statistical data	17
2. Powiats in Polish-Czech borderland area	22
2.1. Population and area	22
2.2. Living conditions of the population, health care and social welfare ...	32
2.3. Culture and tourism	37
2.4. Entities of the national economy and labour market	39
3. Euroregions in Polish-Czech borderland area	43
3.1. Legal bases and objectives of functioning	43
3.2. Selected statistical data	46
3.3. Maps of Euroregions and lists of members	58/59
Bibliography	59

Spis tablic

	Tabl.	Str.
1. Wybrane informacje o Polsce i Republice Czeskiej		
1.1. Podział terytorialny i statystyczny		
Zestawienie jednostek podziału terytorialnego Polski i Republiki Czeskiej	1.1	16
1.2. Wybrane dane statystyczne		
Wybrane dane statystyczne o Polsce i Republice Czeskiej w 2008 r.	1.2	18
2. Powiaty na pograniczu polsko-czeskim		
2.1. Ludność i powierzchnia		
Ludność i powierzchnia w 2008 r.	2.1	24
Ludność według wieku w 2008 r.	2.2	25
Ruch naturalny ludności w 2008 r.	2.3	26
Zgony według wybranych przyczyn w 2007 r.	2.4	27
Migracje międzypowiatowe w 2008 r.	2.5	28
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały w 2008 r.	2.6	29
Małżeństwa i rozwody w 2008 r.	2.7	30
Powierzchnia gruntów według kierunków wykorzystania w 2008 r.	2.8	31
2.2. Warunki życia ludności, ochrona zdrowia i opieka społeczna		
Zasoby mieszkaniowe w 2008 r.	2.9	33
Budynki i mieszkania oddane do użytkowania w 2008 r.	2.10	34
Lekarze i dentyści w 2008 r.	2.11	35
Apteki ogólnodostępne i opieka społeczna w 2008 r.	2.12	36
2.3. Kultura i turystyka		
Kina i biblioteki w 2008 r.	2.13	37
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w 2008 r.	2.14	38
2.4. Podmioty gospodarki narodowej i rynek pracy		
Zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej według sektorów ekonomicznych w 2008 r.	2.15	40
Zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej według liczby pracujących w 2008 r.	2.16	41
Bezrobocie w 2008 r.	2.17	42
3. Euroregiony na pograniczu polsko-czeskim		
3.1. Podstawy prawne oraz cele funkcjonowania		
Chronologia tworzenia euroregionów na pograniczu polsko-czeskim	3.1	43
Cele i zadania euroregionów	3.2	44
3.2. Wybrane dane statystyczne		
Członkowie euroregionów na pograniczu polsko-czeskim według rodzajów w 2009 r.	3.3	46
Powierzchnia i ludność w euroregionach polsko-czeskich w 2008 r.	3.4	48
Ludność według grup wieku w euroregionach polsko-czeskich w 2008 r.	3.5	49
Ruch naturalny ludności i saldo migracji w euroregionach polsko-czeskich w 2008 r.	3.6	51
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w euroregionach polsko-czeskich w 2008 r.	3.7	52
Zasoby mieszkaniowe w euroregionach polsko-czeskich w 2008 r.	3.8	54
Mieszkania oddane do użytkowania w euroregionach polsko-czeskich w 2008 r.	3.9	56
Zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej według sektorów ekonomicznych w euroregionach polsko-czeskich w 2008 r.	3.10	57

List of tables

	Tabl.	Page
1. Selected information on Poland and the Czech Republic		
1.1. Territorial and statistical divisions		
List of units of territorial division of Poland and the Czech Republic	1.1	16
1.2. Selected statistical data		
Selected statistical data about Poland and the Czech Republic in 2008	1.2	18
2. Powiats in Polish-Czech borderland area		
2.2. Population and area		
Population and area in 2008	2.1	24
Population by age in 2008.....	2.2	25
Vital statistics of population in 2008	2.3	26
Deaths by selected causes in 2007	2.4	27
Interpowiat migration of population for permanent residence in 2008	2.5	28
International migration of population for permanent residence in 2008	2.6	29
Marriages and divorces in 2008	2.7	30
Area by directions of use in 2008	2.8	31
2.3. Living conditions of the population, health care and social welfare		
Dwelling stocks in 2008	2.9	33
Buildings and dwellings completed in 2008	2.10	34
Doctors and dentists in 2008	2.11	35
Public pharmacies and social welfare in 2008	2.12	36
2.4. Culture and tourism		
Cinemas and libraries in 2008	2.13	37
Collective tourist accommodation establishments in 2008	2.14	38
2.5. Entities of the national economy and labour market		
Recorded entities of the national economy by economic sectors in 2008	2.15	40
Recorded entities of the national economy by number of employed persons 2008	2.16	41
Unemployment in 2008	2.17	42
3. Euroregions in Polish-Czech borderland area		
3.1. Legal bases and objectives of functioning		
Chronology of creating Euroregions in Polish-Czech borderland	3.1	43
Objectives and tasks of euroregions	3.2	44
3.2. Selected statistical data		
Members of Euroregions in Polish-Czech borderland by kinds in 2009	3.3	46
Area and population in Polish-Czech Euroregions in 2008	3.4	48
Population by age in Polish-Czech Euroregions in 2008	3.5	49
Vital statistics and net migration in Polish-Czech Euroregions in 2008	3.6	51
Collective tourist accommodation establishments in Polish-Czech Euroregions in 2008	3.7	52
Dwelling stocks in Polish-Czech Euroregions in 2008	3.8	54
Dwellings completed in Polish-Czech Euroregions in 2008	3.9	56
Recorded entities of the national economy by economic sectors in Polish-Czech Euroregions in 2008	3.10	57

Spis map i kartogramów

	Str.
MAPY	
Podział terytorialny i statystyczny Polski w 2010 r.	1 16/17
Podział terytorialny i statystyczny Republiki Czeskiej w 2009 r.	2 16/17
Powiaty na pograniczu polsko-czeskim w 2009 r.	3 22/23
Gminy i powiaty na pograniczu polsko-czeskim w 2009 r.	4 22/23
Euroregion Neisse-Nisa-Nysa w 2009 r.	5 58/59
Euroregion Glacensis w 2009 r.	6 58/59
Euroregion Pradziad w 2009 r.	7 58/59
Euroregion Silesia w 2009 r.	8 58/59
Euroregion Śląsk Cieszyński w 2009 r.	9 58/59
Euroregion Beskidy w 2009 r.	10 58/59
KARTOGRAMY	
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2008 r.	1 28/29
Saldo migracji międzypowiatowych na 1000 ludności w 2008 r.	2 28/29
Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności w 2008 r.	3 34/35
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2008 r.	4 34/35
Lekarze na 1000 ludności w 2008 r.	5 38/39
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w 2008 r.	6 38/39
Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2008 r.	7 42/43
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w wieku 24 lata i mniej w ogólnej liczbie bezrobotnych w 2008 r.	8 42/43

List of maps and cartograms

	Page
MAPS	
<i>Territorial and statistical division of Poland in 2010</i>	1 16/17
<i>Territorial and statistical division of the Czech Republic in 2009</i>	2 16/17
<i>Powiats in Polish-Czech bordeland area in 2009</i>	3 22/23
<i>Gminas and powiats in Polish-Czech bordeland area in 2009</i>	4 22/23
<i>Euroregion Neisse-Nisa-Nysa in 2009</i>	5 58/59
<i>Euroregion Glacensis in 2009</i>	6 58/59
<i>Euroregion Pradziad in 2009</i>	7 58/59
<i>Euroregion Silesia in 2009</i>	8 58/59
<i>Euroregion Śląsk Cieszyński in 2009</i>	9 58/59
<i>Euroregion Beskidy in 2009</i>	10 58/59
CARTOGRAMS	
<i>Natural increase per 1000 population in 2008</i>	1 28/29
<i>Interpowiat net migration per 1000 population in 2008</i>	2 28/29
<i>External net migration per 1000 population in 2008</i>	3 34/35
<i>Dwellings completed per 1000 population in 2008</i>	4 34/35
<i>Doctors per 1000 population in 2008</i>	5 38/39
<i>Collective tourist accomodation establishments in 2008</i>	6 38/39
<i>Registered unemployment rate in 2008</i>	7 42/43
<i>Percentage of registered unemployed persons at the age of 24 and less in general number of unemployed in 2008</i>	8 42/43

Uwagi ogólne

1. W publikacji zaprezentowano po stronie polskiej 14 powiatów i 2 miasta na prawach powiatu, a po stronie czeskiej 13 powiatów położonych bezpośrednio przy granicy polsko-czeskiej. Obszar ten (o szerokości jednego powiatu po każdej ze stron granicy) umownie nazwano pograniczem polsko-czeskim (patrz mapa 3).
2. Informacje statystyczne o polskiej części pogranicza pochodzą z zasobów Banku Danych Regionalnych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu. Dane statystyczne o części czeskiej uzyskano z Czeskiego Urzędu Statystycznego Przedstawicielstwa Okręgowego w Libercu.
3. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
4. Przy przeliczeniach na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych strony polskiej według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczeniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności) – według stanu w dniu 30 VI.
5. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności (dane strony polskiej) obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały – według stanu w dniu 30 VI.
6. W rozdziale 3 informacje statystyczne o Euroregionie Beskidy dotyczą tylko części polskiej i czeskiej, nie pozyskano danych o części słowackiej Euroregionu.

Sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności 2004

- A Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
- B Rybactwo
- C Górnictwo
- D Przetwórstwo przemysłowe
- E Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę
- F Budownictwo
- G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego
- H Hotele i restauracje
- I Transport, gospodarka magazynowa i łączność
- J Pośrednictwo finansowe
- K Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
- L Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne
- M Edukacja
- N Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
- O Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała
- P Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników
- Q Organizacje i zespoły eksterytorialne

Uwagi metodologiczne

W *Polsce* przez ludność w **wiek**u produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Przez ludność w **wiek**u nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej; kobiety – 60 lat i więcej.

W *Republice Czeskiej* przez ludność w **wiek**u produkcyjnym rozumie się ludność w wieku 15-59 lat. Przez ludność w **wiek**u nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 14 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. 60 lat i więcej.

Dane o **ruchu naturalnym** ludności w podziale terytorialnym opracowano: małżeństwa – według miejsca zameldowania męża przed ślubem; rozwydy – w *Polsce* według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo, w *Republice Czeskiej* według ostatniego wspólnego miejsca zameldowania; urodzenia – według miejsca zameldowania matki noworodka; zgony – według miejsca zameldowania osoby zmarłej.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu: w *Polsce* w dniu 30 VI, w *Republice Czeskiej* w dniu 1 VII).

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Migracje wewnętrzne ludności są to zmiany miejsca zamieszkania w kraju:

- na pobyt stały – opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały,
- na pobyt czasowy – opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; w *statystyce czeskiej* nie są badane migracje na okres od 3 do 12 miesięcy.

Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy, w *Polsce* z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Migracje zagraniczne ludności są to wyjazdy poza granicę kraju zamieszkania, a tym samym przyjazdy do danego kraju. Według definicji rekomendowanych przez ONZ i Unię Europejską wyróżnia się:

- migracje krótkookresowe – przebywanie poza granicami kraju poniżej 1 roku,
- migracje długookresowe – przebywanie poza granicami kraju rok i dłużej, a więc również wyjazdy za granicę (przyjazdy z zagranicy) na pobyt stały.

Budynek mieszkalny to budynek przeznaczony na cele mieszkalne, zajęty przez lokale mieszkalne w całości, lub budynek zajęty przez lokale mieszkalne co najmniej w połowie, a w pozostałej części przez inne pomieszczenia, z wyjątkiem budynku mieszkalno-inwentarskiego lub mieszkalno-gospodarskiego.

Mieszkanie to lokal składający się z jednej lub kilku izb i pomieszczeń pomocniczych, przeznaczony na stały pobyt osób – wybudowany lub przebudowany do celów mieszkalnych; konstrukcyjnie wydzielony trwałymi ścianami w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź z ulicy, podwórza lub ogrodu.

W *Polsce* **izba** to pomieszczenie w mieszkaniu, oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami sięgającymi od podłogi do sufitu, o powierzchni nie mniejszej niż 4 m^2 , z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku; za izbę uważa się nie tylko pokoje, ale również kuchnie spełniające powyższe kryteria. Nie uznaje się za izby – bez względu na wielkość powierzchni i sposób oświetlenia – przedpokojów, holi, łazienek, ubikacji, spiżarni, werand, ganków, schowków itp.

W *Republice Czeskiej* **izba** to pomieszczenie z bezpośrednim oświetleniem i wentylacją, o powierzchni co najmniej 8 m^2 , które może być bezpośrednio lub pośrednio ogrzewane i które jest przeznaczone do zamieszkiwania przez cały rok.

W *Polsce* **powierzchnia użytkowa mieszkania** to suma powierzchni wszystkich pomieszczeń w mieszkaniu lub budynku mieszkalnym, w którym znajduje się tylko jedno mieszkanie, tj. pokoi, kuchni, spiżarni, przedpokoi, alków, holi, korytarzy, łazienek, ubikacji, obudowanej werandy, ganku, garderoby oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnym i gospodarczym potrzebom mieszkańców bez względu na ich przeznaczenie i sposób użytkowania (m. in. pracownie artystyczne, pomieszczenia rekreacyjne itp.). Do powierzchni użytkowej mieszkań nie zalicza się powierzchni: balkonów, tarasów, loggi, antresoli, pralni, suszarni, wózkowni, strychów, piwnic i komórek przeznaczonych na przechowywanie opału, a także garaży, hydroforni i kotłowni. W budynkach typu wiejskiego do powierzchni użytkowej mieszkania z reguły wlicza się powierzchnię sieni. Nie uznaje się sieni za część składową mieszkania i nie wlicza się jej powierzchni do powierzchni użytkowej mieszkania tylko wówczas, gdy:

- sień łączy część mieszkalną budynku z częścią inwentarską lub gospodarczą,
- oprócz sieni znajduje się na tej samej kondygnacji przedpokój,
- w budynku znajduje się więcej niż jedno mieszkanie, a sień użytkowana jest wspólnie jako ogólnodostępny korytarz.

Powierzchnię schodów znajdujących się w budynku indywidualnym wlicza się do powierzchni użytkowej mieszkania jeżeli w budynku znajduje się tylko jedno mieszkanie, nie wlicza się zaś, gdy w budynku znajduje się dwa lub więcej mieszkań; schody i powierzchnie pod nimi uznaje się wówczas za część ogólnokomunikacyjną.

W budynkach indywidualnych będących w budowie, ale już w części zamieszkiwanych, w powierzchni użytkowej mieszkania uwzględnia się tylko powierzchnię pokoi i pomieszczeń pomocniczych wykończonych.

W *Republice Czeskiej* **powierzchnia mieszkalna** to powierzchnia podłóg zamieszkiwanych pomieszczeń i część powierzchni kuchni, która jest większa niż 12 m^2 . W przypadku mieszkania, które składa się z jednego pokoju – zamieszkiwanej kuchni, część mieszkalną powierzchni mieszkania tworzy powierzchnia całego tego pomieszczenia. Do mieszkalnej powierzchni mieszkania, a także do ilości izb mieszkalnych nie są wliczane pozostałe lokale mieszkania przeznaczone do celów służbowych czy do prowadzenia działalności gospodarczej. Te pomieszczenia mieszkania zalicza się do pozostałych lokali mieszkania. **Powierzchnia całkowita mieszkania** jest sumą powierzchni izb mieszkalnych, kuchni i pozostałych lokali mieszkania.

W Polsce **apteki ogólnodostępne** nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, które działają na potrzeby tych zakładów. **Punkty apteczne** są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Punkt apteczny może być prowadzony przez farmaceutę z rocznym stażem lub technika farmaceutycznego z trzyletnim stażem pracy w aptekach ogólnodostępnych. Zgodnie z metodologią stosowaną w *Republice Czeskiej* liczbę aptek podaje się łącznie z punktami aptecznymi.

Dane o **łóżkach** w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie. Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych nie obejmują miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków oraz miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych.

Wykonywanie zawodu **lekarza** polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje – potwierdzone odpowiednimi dokumentami – świadczeń zdrowotnych, w szczególności: badaniu stanu zdrowia, rozpoznawaniu chorób, zapobieganiu im, leczeniu, rehabilitacji chorych, udzielaniu porad lekarskich, a także wydawaniu opinii i orzeczeń lekarskich. Za wykonywanie zawodu lekarza uważa się także prowadzenie przez lekarza prac badawczych w dziedzinie nauk medycznych lub promocji zdrowia oraz nauczanie zawodu lekarza.

Wykonywanie zawodu **lekarza dentyści** polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje – potwierdzone odpowiednimi dokumentami – świadczeń zdrowotnych w zakresie chorób zębów, jamy ustnej, części twarzowej czaszki oraz okolic przyległych.

W Polsce **domy i zakłady pomocy społecznej** obejmują stacjonarne placówki takie jak: domy pomocy społecznej, rodzinne domy pomocy, placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym, w podeszłym wieku w ramach działalności gospodarczej lub statutowej, środowiskowe domy samopomocy i inne ośrodki dla osób z zaburzeniami psychicznymi, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, noclegownie, schroniska i domy dla bezdomnych oraz pozostałe tj. placówki typu centrum wsparcia rodziny, centrum interwencji kryzysowej, udzielające wsparcia, w tym schronienia osobom i rodzinom w stanie kryzysu.

W *Republice Czeskiej* **placówki pomocy społecznej** dzielą się na: domy seniorów, dzienne ośrodki wsparcia, tygodniowe ośrodki wsparcia, domy dla osób niepełnosprawnych, domy opieki i inne placówki świadczące usługi socjalne. Źródłem informacji na temat opieki społecznej jest Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych.

Biblioteka to jednostka organizacyjna lub jej część posiadająca uporządkowany (zinwentaryzowany) zbiór książek, czasopism i innych materiałów piśmienniczych liczący co najmniej 300 jednostek inwentarzowych, której głównymi celami są tworzenie i obsługa zbiorów oraz udostępnianie ich użytkownikom w sposób kontrolowany. W *definicji czeskiej* nie określa się minimalnej liczby jednostek inwentarzowych, natomiast do zbiorów oprócz książek, czasopism i innych materiałów piśmienniczych zalicza się również: mapy, grafiki, płyty analogowe, płyty CD, mikrofilmy itp.

Obiekty noclegowe turystyki to każde miejsce zakwaterowania, w którym regularnie bądź sporadycznie nocują turyści. Obiekty noclegowe w Polsce dzieli się na turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz turystyczne obiekty indywidualne.

alnego zakwaterowania. W pierwszej grupie znajdują się: hotele, motele, pensjonaty, domy wycieczkowe, schroniska (szkolne i młodzieżowe), ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, zakłady uzdrowiskowe i inne. Do drugiej grupy zaliczamy pokoje gościnne i kwatery agroturystyczne.

W *Republice Czeskiej* do **obiektów turystycznych** zalicza się obiekty dysponujące co najmniej pięcioma pokojami lub dziesięcioma łózkami, które w sposób regularny lub nieregularny zapewniają czasowe zakwaterowanie dla turystów (w tym dzieci) w czasie wakacji, wycieczek, pobytów leczniczych (spa), podróży służbowych, szkoleń, kursów, kongresów, sympozjów, zielonych szkół dla dzieci, obozów letnich i zimowych dla dzieci. Są one podzielone na kategorie, określające rodzaj zakwaterowania oraz wymogi dotyczące wyposażenia, poziomu i zakresu usług związanych z pobytem w obiekcie noclegowym. Do obiektów turystycznych zalicza się: hotele, hotele garni (obiekty noclegowe zapewniające usługi takie same jak hotel odpowiedniej klasy, jednak z ograniczonym zakresem usług gastronomicznych – na ogół tylko śniadanie), motele, botele (specjalny rodzaj motelu – obiekt noclegowy znajdujący się w zakotwiczonym na stałe statku pasażerskim), pensjonaty, kwatery prywatne, kempingi, pensjonaty i inne obiekty.

Hotel to obiekt hotelarski zlokalizowany głównie w zabudowie miejskiej, dysponujący co najmniej 10 pokojami, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych, świadczący szeroki zakres usług związanych z pobytem klientów. Każdy hotel musi świadczyć usługi gastronomiczne. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług wyróżnia się pięć kategorii: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka.

W *Polsce* **pensjonat** to obiekt hotelarski, który świadczy usługi hotelarskie łącznie z całodziennym wyżywieniem i dysponuje co najmniej 7 pokojami. Musi świadczyć usługi gastronomiczne. W zależności od wyposażenia i zakresu świadczonych usług wyróżnia się pięć kategorii pensjonatów: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka.

W *Republice Czeskiej* **pensjonat** jest obiektem, który posiada co najmniej 5 pokoi dla gości, świadczącym usługi gastronomiczne i uzupełniające na nieco niższym poziomie niż hotel tej samej kategorii i noclegowe na poziomie porównywalnym.

W *Polsce* **kemping** to teren zwykle zadrzewiony, strzeżony, oświetlony, mający stałą obsługę recepcyjną i wyposażony w urządzenia (sanitarne, gastronomiczne, rekreacyjne) umożliwiające turystom nocleg w namiotach, mieszkalnych przyczepach samochodowych, a także przyrządzanie posiłków oraz parkowanie pojazdów samochodowych. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług, kempingi dzieli się na cztery kategorie: najwyższa – 4 gwiazdki, najniższa – 1 gwiazdka.

W *Republice Czeskiej* **kemping** jest obiektem umożliwiającym tymczasowe zakwaterowanie gości we własnym sprzęcie do nocowania (namiot, przyczepa, itp.) lub w domkach kempingowych, bungalowach itp.

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame

z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej.

Produkt krajowy brutto obrazuje końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej.

Obliczanie wartości rocznego PKB polega na oszacowaniu trzech równych co do wartości kategorii makroekonomicznych określających PKB poprzez:

- rozmiary działalności produkcyjnej; PKB równa się sumie wartości dodanej wszystkich sektorów instytucjonalnych lub wszystkich sekcji, działów Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) krajowych jednostek produkcyjnych powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów,
- końcowy rezultat działalności produkcyjnej; PKB obliczany jest jako suma popytu krajowego, tj. spożycia i akumulacji oraz salda wymiany produktów z zagranicą,
- sumę dochodów pierwotnych; PKB obliczany jest jako suma dochodów pierwotnych jednostek krajowych uzyskiwanych przez sektory instytucjonalne działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz dochodów pierwotnych netto sektora zagranica.

Pracujący według BAEL to osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badawczego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - a) z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - b) z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczani byli również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymują wynagrodzenie.

Bezrobotni długotrwale to osoby bezrobotne poszukujące pracy powyżej 12 miesięcy.

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. W Polsce stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

1. Wybrane informacje o Polsce i Republice Czeskiej

1.1. Podział terytorialny i statystyczny

Zgodnie z obowiązującym od 1999 r. trójstopniowym podziałem terytorialnym Polska dzieli się na 16 województw, 314 powiatów i 2479 gmin – w tym 65 gmin mających również status miasta na prawach powiatu (por. mapa 1).

W Republice Czeskiej obowiązuje również trójstopniowy podział administracyjny. Terytorium państwa dzieli się na 14 województw (kraje), 77 powiatów (okresy) i 6249 gmin (obce) (por. mapa 2). Status kraju ma stolica Praga.

Czeskie kraje są pod względem powierzchni przeciętnie 3,5 razy mniejsze od naszych województw. Powiaty w obu krajach są zbliżonej wielkości. W Republice Czeskiej nie funkcjonują miasta na prawach powiatu. Pomiedzy gminami polskimi i czeskimi występuje duża dysproporcja w wielkości. Przeciętna powierzchnia gminy czeskiej wynosi 12,6 km², jest to dziesięciokrotnie mniej od przeciętnej powierzchni gminy polskiej. Porównanie wielkości jednostek podziału terytorialnego obu krajów przedstawiono w tablicy 1.1.

TABL. 1.1. ZESTAWIENIE JEDNOSTEK PODZIAŁU TERYTORIALNEGO POLSKI I REPUBLIKI CZESKIEJ
LIST OF UNITS OF TERRITORIAL DIVISION OF POLAND AND THE CZECH REPUBLIC

Polska <i>Poland</i>	Republika Czeska <i>Czech Republic</i>
<p>województwo – najwyższy poziom zasadniczego podziału terytorialnego Polski. Jednostka, której mieszkańcy tworzą regionalną wspólnotę samorządową;</p> <ul style="list-style-type: none">• Polska dzieli się na 16 województw;• Przeciętna powierzchnia województwa wynosi 19,5 tys. km²;	<p>kraj (odpowiednik naszego województwa) – najwyższy poziom podziału terytorialnego Republiki Czeskiej;</p> <ul style="list-style-type: none">• Republika Czeska dzieli się na 14 krajów (województw), w tym miasto stołeczne Praga;• Przeciętna powierzchnia kraju (województwa) wynosi 5,6 tys. km²;
<p>powiat – jednostka obejmująca obszary graniczących ze sobą gmin, albo obszar miasta na prawach powiatu;</p> <ul style="list-style-type: none">• Polska dzieli się na 314 powiatów i 65 miast na prawach powiatu;• Przeciętna powierzchnia powiatu wynosi 973 km², a miasta na prawach powiatu 108 km²;	<p>okres (powiat) – jednostka podziału terytorialnego średniego szczebla wyznaczona granicami powiatu;</p> <ul style="list-style-type: none">• Republika Czeska dzieli się na 77 powiatów;• Przeciętna powierzchnia powiatu wynosi 1024 km²;
<p>gmina – podstawowa jednostka podziału terytorialnego, której mieszkańcy tworzą społeczność lokalną; dla potrzeb statystyki wyróżnia się 3 grupy gmin: miejskie, miejsko-wiejskie i wiejskie;</p> <ul style="list-style-type: none">• Polska dzieli się na 2479 gmin, w tym 306 miejskich, 597 miejsko-wiejskich oraz 1576 wiejskich (stan w dniu 01.01.2010 r.);• Przeciętna powierzchnia gminy wynosi 126 km².	<p>obec (gmina) – jednostka terytorialna, której obszar wyznacza granica gminy; gmina jest samorządowym stowarzyszeniem mieszkańców i podstawą samorządu lokalnego o osobowości prawnej, własnym majątku, którym samodzielnie gospodaruje;</p> <ul style="list-style-type: none">• Republika Czeska dzieli się na 6249 gmin;• Przeciętna powierzchnia gminy wynosi 12,6 km².

Mapa 1. Podział terytorialny i statystyczny Polski w 2010 r.
Stan w dniu 1 I

Mapa 2. Podział terytorialny i statystyczny Republiki Czeskiej w 2009 r.
Stan w dniu 31 XII

Zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r.¹ w krajach Unii Europejskiej obowiązuje Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych – Nomenclature of Territorial Units for Statistics. Podstawowym celem klasyfikacji NUTS jest ujednoczenie systemu zbierania, opracowywania i rozpowszechniania danych o sytuacji społeczno-gospodarczej poszczególnych obszarów krajów członkowskich Unii Europejskiej.

Liczba uwzględnionych w konkretnym kraju poziomów zależy od obszaru kraju, jego potencjału ludnościowego i ilości poziomów podziału terytorialnego. Liczba poziomów NUTS nie musi się pokrywać z liczbą poziomów podziału terytorialnego. Przykładem tego jest Polska. Polska w 2000 roku opracowała własną dostosowaną do wzorów unijnych **nomenklaturę jednostek terytorialnych dla celów statystycznych – NTS**². Przy zasadniczym trójstopniowym podziale terytorialnym państwa, polski podział ma pięć poziomów:

- NTS 1 – regiony (6 jednostek – grupy województw),
- NTS 2 – województwa (16 jednostek),
- NTS 3 – podregiony (66 jednostek – grupy powiatów, do 2007 roku było 45),
- NTS 4 – powiaty (LAU 1),
- NTS 5 – gminy (LAU 2).

1.2. Wybrane dane statystyczne

Polska obejmowała w 2008 r. obszar prawie 4-krotnie większy od Republiki Czeskiej i liczyła 3,6 razy więcej ludności. Wskaźnik gęstości zaludnienia w naszym kraju wyniósł 122 osoby na 1 km² i był niższy niż u naszych południowych sąsiadów, gdzie wyniósł on 133 osoby na 1 km².

W Republice Czeskiej wyraźnie większy był odsetek ludności zamieszkującej w miastach (70,4% wobec 61,1% w Polsce). Przeciętna liczba ludności w mieście czeskim wynosiła 12442 osoby i była ponad dwukrotnie mniejsza od przeciętnej w Polsce – 25804 osoby.

Z porównania struktury wiekowej ludności wynika, że w społeczeństwie polskim nieco większy był udział ludności w grupach wiekowych 0-17 lat i 18-59 lat, natomiast w Republice Czeskiej większy udział miały osoby w wieku 60 lat i więcej.

W 2008 r. do Republiki Czeskiej napłynęło znacznie więcej osób niż z niej wyemigrowało. Współczynnik salda migracji w przeliczeniu na 1000 osób wyniósł 6,9, podczas gdy w naszym kraju przeważał odpływ ludności – saldo migracji na 1000 ludności wyniosło -0,4.

Liczba małżeństw zawartych w przeliczeniu na 1000 osób była w Polsce większa (6,8) niż w Republice Czeskiej (5,0), a współczynnik rozwodów był niższy, wyniósł odpowiednio 1,7 i 3,0.

¹ (Dz. Urz. UE L 154 z 21. 06. 2003 r., z późn. zm.)

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2000 r. w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) (Dz. U. z dnia 24 lipca 2000 r.). Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) (Dz. U. z 2007 r. Nr 214, poz. 1573).

Dostępność usług medycznych w Republice Czeskiej mierzona liczbą lekarzy i lekarzy dentyistów w przeliczeniu na 1000 ludności była wyraźnie wyższa niż w naszym kraju, wyniosła odpowiednio 3,7 i 0,5. Dla Polski współczynniki te wyniosły 2,0 i 0,3 (bez lekarzy i lekarzy dentyistów pracujących z pacjentem w zakładach opieki zdrowotnej podległych MON i MSWiA).

Z porównania struktury aktywnych zawodowo według sekcji na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wynika, że w Polsce wyraźnie większy udział mieli pracujący w sekcjach: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo (14,0%), u naszych sąsiadów było to 3,3%, natomiast znacznie mniejszy udział mieli pracownicy w przemyśle i budownictwie (31,9%), w Republice Czeskiej udział ten wyniósł 40,5%.

Zjawisko bezrobocia wystąpiło w 2008 r. na większą skalę w naszym kraju niż w Republice Czeskiej. Stopa bezrobocia rejestrowanego osiągnęła w Polsce 9,5%, a w Republice Czeskiej 6,0%. Wśród bezrobotnych w Polsce większy udział stanowili ludzie młodzi (w wieku 24 lata i mniej) oraz w wieku 25-54 lata. W Republice Czeskiej większy był odsetek bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej.

TABL. 1.2. WYBRANE DANE STATYSTYCZNE O POLSCE I REPUBLICE CZESKIEJ
W 2008 R.
SELECTED STATISTICAL DATA ABOUT POLAND AND THE CZECH REPUBLIC
IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Polska Poland	Republika Czeska The Czech Republic
Powierzchnia ^a w km ² Area ^a in km ²	312679	78865
Ludność ^a w tys..... Population ^a in thous.	38135,9	10467,5
w tym kobiety w % ogółu ludności of which females in % of total population	51,7	50,9
Ludność ^a w wieku w %: Population ^a by age in %:		
poniżej 18 lat below 18 years	19,3	17,7
18-59	62,1	60,7
60 lat i więcej 60 years and more	18,6	21,6
Ludność w miastach ^a w % ogółu ludności..... Population in urban areas ^a in % of total population	61,1	70,4
Ludność ^a na 1 km ² Population ^a per 1 km ²	122	133
Kobiety na 100 mężczyzn ^a Females per 100 males ^a	107	104

a Stan w dniu 31 XII.

a As of 31 XII.

TABL. 1.2. WYBRANE DANE STATYSTYCZNE O POLSCE I REPUBLICE CZESKIEJ
 W 2008 R. (cd.)
 SELECTED STATISTICAL DATA ABOUT POLAND AND THE CZECH REPUBLIC
 IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Polska Poland	Republika Czeska The Czech Republic
Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym ^{a,b}	55,1	56,6
<i>Non-working age population per 100 persons of working age^{a,b}</i>		
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,9	11,5
<i>Live births per 1000 population</i>		
Zgony na 1000 ludności	10,0	10,1
<i>Deaths per 1000 population</i>		
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	5,6	2,8
<i>Infant deaths per 1000 live births</i>		
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności	-0,4	6,9
<i>Net migration for permanent residence per 1000 population</i>		
Małżeństwa na 1000 ludności	6,8	5,0
<i>Marriages per 1000 population</i>		
Rozwody na 1000 ludności	1,7	3,0
<i>Divorces per 1000 population</i>		
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,3	3,7
<i>Dwellings completed per 1000 population</i>		
Ludność na 1 aptekę ogólnodostępną i punkt apteczny ^a	3252	4547
<i>Population per public pharmacy and pharmaceutical outlets^a</i>		
Łóżka w szpitalach ogólnych ^a na 10 tys. ludności	48,1	60,7
<i>Beds in general hospitals^a per 10 thous. population</i>		
Lekarze ^{a,c} na 1000 ludności	2,0	3,7
<i>Doctors^{a,c} per 1000 population</i>		
Lekarze dentyści ^{a,c} na 1000 ludności	0,3	0,5
<i>Dentists^{a,c} per 1000 population</i>		

a Stan w dniu 31 XII. b W celu zachowania porównywalności dla Republiki Czeskiej zastosowano metodologię liczenia wskaźnika obowiązującą w Polsce (patrz uwagi metodologiczne). c Polska – personel pracujący według podstawowego miejsca pracy; bez pracujących w zakładach opieki zdrowotnej podległych Ministerstwu Obrony Narodowej i Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz w administracji i uczelniach.

a As of 31 XII. b In order to maintain the comparability for the Czech Republic we used the methodology of counting the index presently current for Poland (see methodological notes). c Poland – employed persons in the main place of work, excluding working in health care facilities subordinated to the Ministry of Health and Ministry of Interior and Administration, administration and universities.

TABL. 1.2. WYBRANE DANE STATYSTYCZNE O POLSCE I REPUBLICIE CZESKIEJ
W 2008 R. (cd.)
SELECTED STATISTICAL DATA ABOUT POLAND AND THE CZECH REPUBLIC
IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Polska Poland	Republika Czeska The Czech Republic
Biblioteki publiczne ^{a b} na 10 tys. ludności <i>Public libraries ^{a b} per 10 thous. population</i>	2,2	6,2
Kina ^{a b} na 10 tys. ludności <i>Cinemas ^{a b} per 10 thous. population</i>	0,1	0,6
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania ^{c d} na 100 km ² <i>Collective tourist accommodation establishments ^{c d} per 100 km²</i>	2,2	9,8
w tym: <i>of which:</i>		
hotele <i>hotels</i>	0,5	2,6
pensjonaty <i>boarding houses</i>	0,1	3,1
Miejsca noclegowe ^c na 100 ludności <i>Number of beds ^c per 100 population</i>	1,6	4,5
Zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej ^{a e} na 10 tys. ludności <i>Recorded entities of the national economy ^{a e} per 10 thous. population</i>	985	2438
Podmioty według sekcji w % ogółem: <i>Entities by sections in % of total:</i>		
w tym: <i>of which:</i>		
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo <i>agriculture, hunting and forestry; fishing</i>	2,5	5,6
przemysł ^f i budownictwo <i>industry ^f and construction</i>	21,4	24,1
pozostałe sekcje <i>others sections</i>	76,1	69,7
Produkt krajowy brutto ^g na 1 mieszkańca w euro <i>Gross domestic product ^g per capita in euro</i>	9500	14200

a Stan w dniu 31 XII. b Republika Czeska – dane z 2006 r. c Stan w dniu 31 VII. d Republika Czeska – obiekty turystyczne dysponujące przynajmniej 5 pokojami lub 10 miejscami noclegowymi. e Polska – bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; Republika Czeska – podmioty zarejestrowane w rejestrze podmiotów gospodarczych z przydzielonym tzw. numerem IČO. f Sekcje: górnictwo; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę. gCeny bieżące; dane Eurostat.

a As of 31 XII. The Czech Republic – data concern 2006. c As of 31 VII. d The Czech Republic – tourist accommodation establishments with at least 5 rooms or 10 beds. e Poland – excluding persons tending private farms in agriculture; the Czech Republic – recorded in register of entities, with IČO Number. f Sections: mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas and water supply. g Current prices; data of Eurostat.

TABL. 1.2. WYBRANE DANE STATYSTYCZNE O POLSCE I REPUBLICIE CZESKIEJ
W 2008 R. (dok.)
SELECTED STATISTICAL DATA ABOUT POLAND AND THE CZECH REPUBLIC
IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Polska Poland	Republika Czeska The Czech Republic
Pracujący ^{a b} w tys. <i>Employed persons ^{a b} in thous.</i>	15800	5003
w tym kobiety w % ogółem <i>of which women in % of total</i>	44,8	42,8
w % ogółem w sekcjach: <i>in % of total in sections:</i>		
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo <i>agriculture, hunting and forestry; fishing</i>	14,0	3,3
przemysł ^c i budownictwo <i>industry ^c and construction</i>	31,9	40,5
pozostałe sekcje <i>others sections</i>	54,1	56,1
Bezrobotni zarejestrowani ^{d e} <i>Registered unemployed persons ^{d e}</i>	1473752	352250
w tym kobiety w % ogółem <i>of which women in % of total</i>	56,6	52,1
w wieku w % ogółem: <i>by age in % of total:</i>		
24 lata i mniej <i>24 years and less</i>	20,7	17,2
25-54 <i>25-54</i>	70,6	67,5
55 lat i więcej <i>55 years and more</i>	8,7	15,3
Długotrwale bezrobotni ^{d f} w % bezrobotnych ogółem <i>The long term unemployed persons ^{d f}</i> <i>in % of total unemployed persons</i>	34,0	28,8
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^d w % <i>Registered unemployment rate ^d in %</i>	9,5	6,0

a Polska – dane średnioroczne. b Dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Metodologia badania jest zgodna z założeniami Międzynarodowej Organizacji Pracy (International Labour Organisation - ILO). c Sekcje: górnictwo; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę. d Stan w dniu 31 XII. e Republika Czeska – dane Ministerstwa Pracy i Spraw Społecznych Republiki Czeskiej. f Pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok.

a Poland – annual average data. b Data were compiled on the basis of the Labour Force Survey (LFS). c Sections: mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas and water supply. d As of 31 XII. e The Czech Republic – data of the Ministry of Labour and Social Affairs of the Czech Republic. f Persons without work for more than 12 months.

2. Powiaty na pograniczu polsko-czeskim

2.1. Ludność i powierzchnia

Na umownie przyjętym obszarze pogranicza polsko-czeskiego obejmującym powiaty polskie i czeskie położone w bezpośrednim sąsiedztwie granicy państwowej, zamieszkiwało w 2008 r. łącznie blisko 3303 tys. osób, z czego 1712 tys. (51,8%) po stronie czeskiej.

Polska część pogranicza obejmowała 14 powiatów i 2 miasta na prawach powiatów z województw: dolnośląskiego, opolskiego i śląskiego (por. mapa 3). Ich łączny obszar wyniósł 10,2 tys. km² (3,3% powierzchni Polski), a zamieszkiwało go prawie 1591 tys. osób (4,2% ogółu ludności Polski). Największymi z nich pod względem liczby ludności były powiaty wałbrzyski (180,8 tys. mieszkańców) i cieszyński (172,0 tys. osób), a najmniejszymi kamiennogórski (45,7 tys. osób) i lwówecki (47,5 tys. osób).

W części czeskiej obejmującej 13 powiatów leżących w sześciu województwach (krajach) największymi były Karwiná (274,9 tys. osób) i Frýdek-Místek (211,0 tys. osób), a najmniejszymi Jeseník (41,4 tys. osób) i Semily (74,7 tys. osób). Łączna powierzchnia czeskiej części pogranicza wynosiła 12,6 tys. km² (16,0% powierzchni kraju). Ludność zamieszkała w czeskiej części pogranicza stanowiła 16,4% ogółu ludności Republiki Czeskiej.

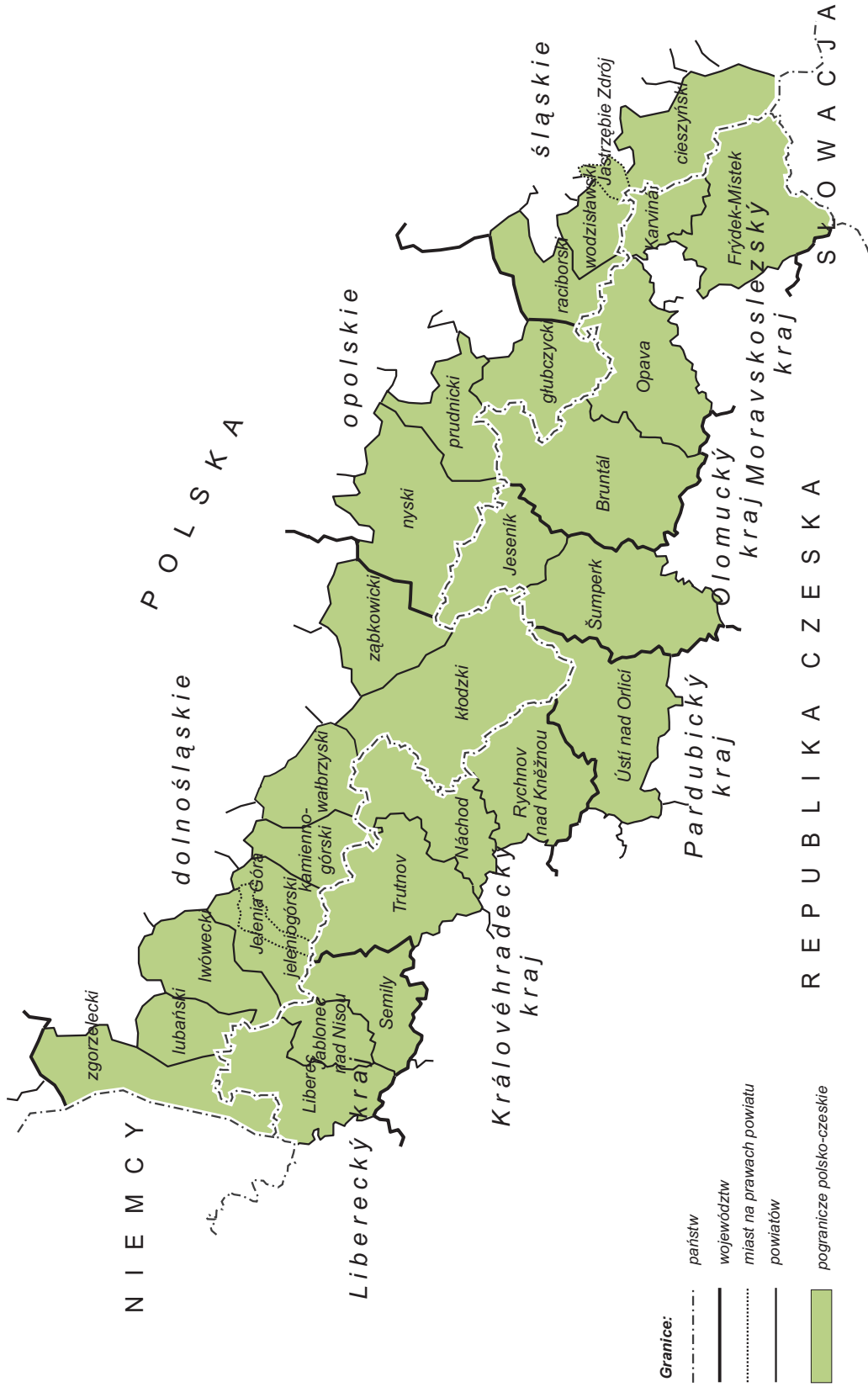
Powiaty czeskie, pod względem liczby ludności, były nieco większe od polskich. Przeciętnie w czeskim powiecie przygranicznym zamieszkiwało w 2008 r. 131,7 tys. osób, a w polskim 100,8 tys. osób (bez miast na prawach powiatu). Z kolei gminy czeskie są znacznie mniejsze od polskich, zarówno pod względem liczby ludności jak i powierzchni. Przeciętna powierzchnia gminy w czeskiej części pogranicza wyniosła w 2008 r. niecałe 15 km², podczas gdy w części polskiej było to blisko 93 km². Jeszcze większa dysproporcja wystąpiła pod względem liczby ludności. W gminach polskich zamieszkiwały średnio 14462 osoby, a w czeskich 2038 osób (por. mapa 4).

Struktura wiekowa ludności po obu stronach granicy była podobna. Po stronie polskiej nieco większy udział miała ludność w grupie wiekowej 18-59 lat (o 2,3 punktu procentowego), natomiast mniejszy był udział osób w wieku 60 lat i więcej (o 2,1 punktu procentowego). Większe zróżnicowanie struktury ludności według grup wieku w przekroju powiatów występowało po stronie polskiej.

Współczynnik urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 ludności był w 2008 r. średnio wyższy po stronie czeskiej pogranicza niż po polskiej i wyniósł odpowiednio 11,0 i 9,8.

W polskiej części pogranicza liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń żywych, w efekcie czego współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności był ujemny (-1,0). Tylko w trzech spośród 16 powiatów miał on wartość dodatnią (Jastrzębie Zdrój – 3,8, cieszyński – 1,6 i wodzisławski – 1,0). Korzystniej pod tym względem było po stronie czeskiej. Spośród 13 badanych powiatów, w 10 liczba urodzeń żywych przekroczyła liczbę zgonów, a współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności dla całej części czeskiej wyniósł 0,9.

Mapa 3. Powiaty na pograniczu polsko-czeskim w 2009 r.
Stan w dniu 31 XII

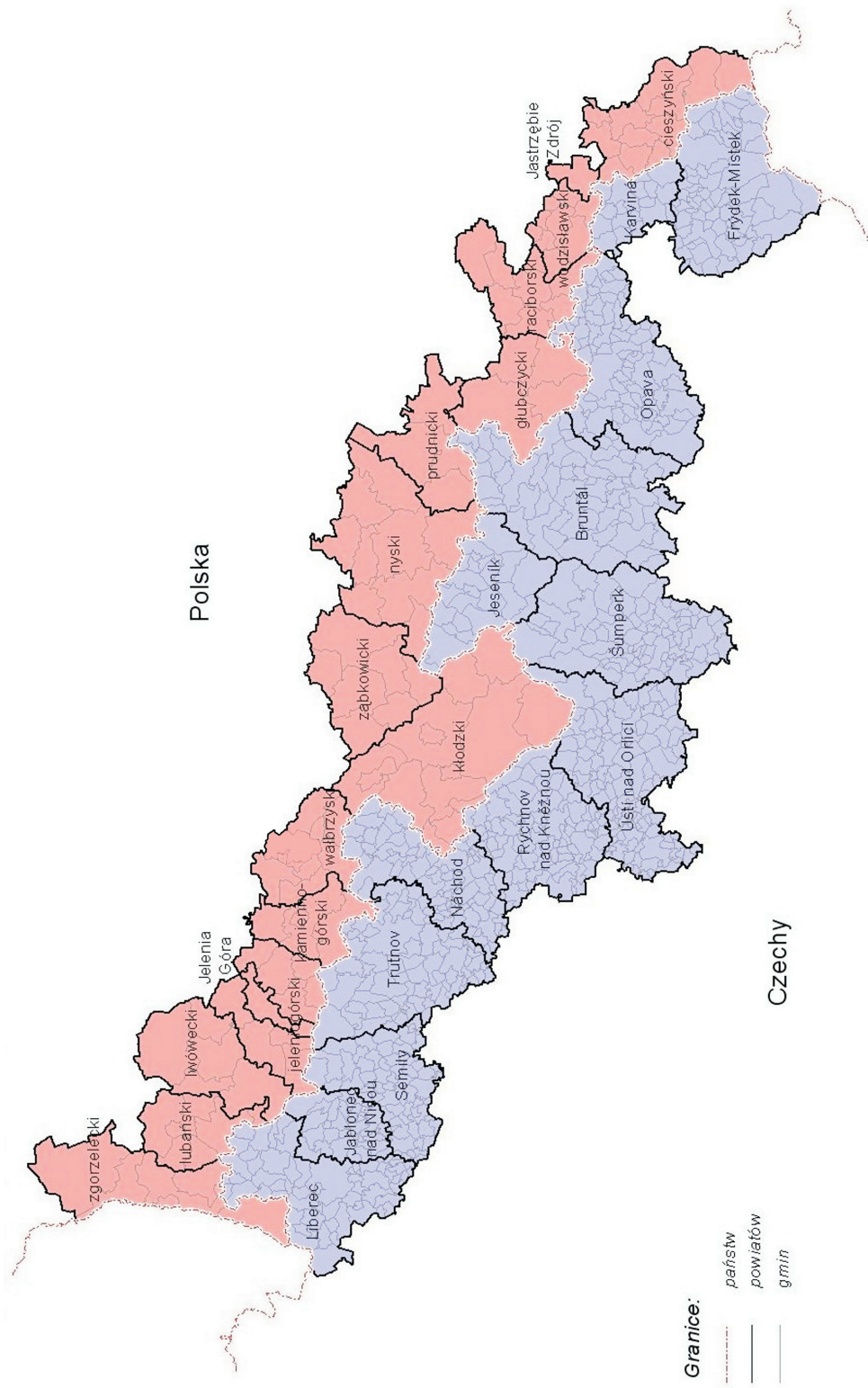
N I E M C Y

P O L S K A

R E P U B L I K A C Z E S K A

S L O W A C J A

Mapa 4. Gminy i powiaty na pograniczu polsko-czeskim w 2009 r.
Stan w dniu 31 XII

Według danych z 2007 r. główną przyczyną zgonów, po obu stronach granicy, były choroby układu krążenia, ich udział w ogólnej liczbie zgonów wyniósł po stronie polskiej 45,0%, a po czeskiej 51,9%.

W efekcie migracji zagranicznych na pobyt stały w polskiej części pogranicza ubyło w 2008 r. 1759 osób. Przewaga odpływu nad napływem miała miejsce we wszystkich powiatach pogranicza, najwięcej osób wyemigrowało z powiatów wałbrzyskiego i nyskiego. W części czeskiej była sytuacja odwrotna, tj. napływ ludności z zagranicy przewyższył odpływ we wszystkich powiatach. Łącznie przybyły 4862 osoby, najwięcej osób osiedliło się w powiatach Liberec i Jablonec nad Nisou.

Saldo migracji międzypowiatowych w polskiej części pogranicza było również ujemne, ubyło łącznie 1581 osób. Najwięcej osób wymeldowało się z Jastrzębia Zdroju i powiatu wałbrzyskiego. Tylko w czterech powiatach saldo migracji międzypowiatowych było dodatnie (cieszyński, jeleniogórski, wodzisławski i raciborski).

W większości powiatów czeskich na skutek migracji międzypowiatowych liczba ludności się zwiększyła, łączna przewaga napływu ludności z innych powiatów nad odpływem wyniosła 2285 osób. Zdecydowanie najwięcej osób przybyło w powiecie Liberec.

W polskiej części pogranicza w 2008 r. w przeliczeniu na 1000 ludności zostało zawartych więcej małżeństw niż w części czeskiej, również trwałość związków małżeńskich była większa, o czym świadczy niższy współczynnik orzeczonych rozwodów w przeliczeniu na 1000 osób.

Z porównania struktury użytkowania gruntów wynika, że użytki rolne większy udział miały w polskiej części pogranicza (60,3%), niż w części czeskiej, gdzie udział ten wyniósł 48,7%. Z kolei po stronie czeskiej wyraźnie większy udział miały grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione.

TABL. 2.1. LUDNOŚĆ I POWIERZCHNIA W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION AND AREA IN 2008

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Gminy Gminas	Ludność Population			Powierz- chnia w km ² Area in km ²	Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females		
		OGÓŁEM	950	3302990		
TOTAL						
Część polska	110	1590785	765091	825694	10183	156
<i>Polish part</i>						
Powiaty:						
<i>Powiats:</i>						
cieszyński	12	172027	82719	89308	730	236
glubczycki	4	49580	24269	25311	673	74
jeleniogórski	9	63757	30461	33296	627	102
kamiennogórski	4	45723	22151	23572	396	116
kłodzki	14	164434	78654	85780	1642	100
lubański	7	56427	27154	29273	428	132
lwówecki	5	47516	23086	24430	710	67
nyski	9	144284	69821	74463	1224	118
prudnicki	4	59032	28257	30775	572	103
raciborski	8	110591	53163	57428	544	203
wałbrzyski	9	180776	85626	95150	515	351
wodzisławski	9	155566	75355	80211	287	543
ząbkowicki	7	68732	33140	35592	802	86
zgorzelecki	7	93408	45248	48160	839	111
Miasta na prawach powiatu:						
<i>Cities with powiat status:</i>						
Jastrzębie Zdrój	1	93554	46055	47499	85	1 096
Jelenia Góra	1	85378	39932	45446	109	782
Część czeska	840	1712205	841629	870576	12583	136
<i>Czech part</i>						
Powiaty:						
<i>Powiats:</i>						
Bruntál	67	97868	48195	49673	1536	64
Frýdek-Místek	72	211070	103649	107421	1208	175
Jablonec nad Nisou	34	90076	43836	46240	402	224
Jeseník	24	41404	20560	20844	719	58
Karviná	17	274863	136038	138825	356	772
Liberec	59	168561	82293	86268	989	171
Náchod	78	112582	55062	57520	852	132
Opava	77	177213	86767	90446	1113	159
Rychnov nad Kněžnou	80	79198	39037	40161	982	81
Semily	65	74698	36710	37988	699	107
Šumperk	77	124513	61258	63255	1313	95
Trutnov	75	120778	59421	61357	1147	105
Ústí nad Orlicí	115	139381	68803	70578	1267	110

TABL. 2.2. LUDNOŚĆ WEDŁUG WIEKU W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY AGE IN 2008
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w tys. Total in thous.	W wieku By age						60 lat i więcej and more
		0 - 5 lat years	6 - 14	15 - 17	18 - 24	25 - 44	45 - 59	
		w % ogółu ludności in % of total population						
OGÓŁEM	3303,0	5,7	8,8	3,8	10,1	29,3	22,1	20,2
TOTAL								
Część polska	1590,8	5,4	9,0	3,8	10,7	28,4	23,6	19,1
<i>Polish part</i>								
Powiaty:								
<i>Powiaty:</i>								
cieszyński	172,0	6,0	9,9	4,1	10,4	29,1	22,1	18,2
głubczycki	49,6	5,2	9,4	4,0	11,4	27,3	23,0	19,7
jeleniogórski	63,8	5,4	8,8	3,7	10,3	28,2	25,6	17,9
kamiennogórski	45,7	5,8	9,6	3,7	10,7	27,8	23,8	18,6
kłodzki	164,4	5,1	8,6	3,7	10,5	27,0	25,0	20,0
lubański	56,4	5,6	9,6	4,0	10,7	28,0	24,2	17,9
lwówecki	47,5	5,5	9,7	4,4	11,4	27,1	24,3	17,6
nyski	144,3	4,9	9,2	4,1	11,3	28,3	23,4	18,8
prudnicki	59,0	5,1	9,3	4,1	11,0	28,4	22,0	20,1
raciborski	110,6	5,0	8,8	4,0	11,4	30,0	22,6	18,3
wałbrzyski	180,8	5,0	8,0	3,3	10,2	27,1	25,4	21,0
wodzisławski	155,6	5,9	9,3	3,9	10,9	29,4	21,6	19,0
ząbkowicki	68,7	5,1	9,0	4,2	10,9	28,0	23,8	19,0
zgorzelecki	93,4	5,5	9,2	3,9	10,9	28,4	24,3	17,9
Miasta na prawach powiatu:								
<i>Cities with powiat status:</i>								
Jastrzębie Zdrój	93,6	5,9	9,7	4,1	10,4	31,0	20,7	18,1
Jelenia Góra	85,4	4,7	7,4	3,1	10,0	27,3	25,6	21,9
Część czeska	1712,2	6,0	8,5	3,8	9,5	30,1	20,8	21,2
<i>Czech part</i>								
Powiaty:								
<i>Powiaty:</i>								
Bruntál	97,9	5,9	8,9	4,0	9,9	29,7	21,5	20,0
Frydek-Místek	211,1	5,9	8,6	3,9	9,7	30,2	21,0	20,7
Jablonec nad Nisou	90,1	6,1	8,3	3,6	9,2	30,7	20,5	21,6
Jeseník	41,4	5,6	8,6	3,9	9,9	29,5	22,1	20,5
Karviná	274,9	5,5	8,3	3,9	9,9	30,3	21,2	20,9
Liberec	168,6	6,4	8,3	3,6	9,2	31,2	20,2	21,2
Náchod	112,6	6,1	8,7	3,7	9,3	29,0	20,2	22,8
Opava	177,2	6,1	8,4	3,7	9,8	29,9	21,5	20,6
Rychnov nad Kněžnou	79,2	6,3	8,5	3,9	9,2	30,0	20,2	21,9
Semily	74,7	5,8	8,3	3,9	9,4	29,2	20,2	23,1
Šumperk	124,5	5,9	8,5	3,9	9,6	29,6	21,2	21,4
Trutnov	120,8	6,0	8,3	3,6	9,1	30,1	20,8	22,0
Ústí nad Orlicí	139,4	6,3	8,9	4,0	9,6	30,2	20,0	21,0

TABL. 2.3. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2008 R.
VITAL STATISTICS OF POPULATION IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe Live births		Zgony Deaths		Zgony nie- mowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births	Przyrost naturalny Natural increase	
	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 popula- tion	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 popula- tion		ogółem total	na 1000 ludności per 1000 popula- tion
OGÓŁEM	34445	10,4	34520	10,5	5,5	-75	-0,0
TOTAL							
Część polska	15669	9,8	17327	10,8	7,4	-1658	-1,0
Polish part							
Powiaty:							
Powiaty:							
cieszyński	1869	10,9	1594	9,3	7,0	275	1,6
głubczycki	486	9,7	543	10,8	6,2	-57	-1,1
jeleniogórski	653	10,3	800	12,6	3,1	-147	-2,3
kamiennogórski	477	10,3	544	11,7	4,2	-67	-1,4
kłodzki	1583	9,5	1976	11,9	8,8	-393	-2,4
lubański	589	10,3	645	11,3	8,5	-56	-1,0
lwówecki	475	10,0	598	12,5	10,5	-123	-2,6
nyski	1323	9,1	1517	10,4	8,3	-194	-1,3
prudnicki	519	8,7	664	11,2	3,9	-145	-2,4
raciborski	955	8,6	1042	9,4	7,3	-87	-0,8
wałbrzyski	1712	9,4	2364	13,0	10,5	-652	-3,6
wodzisławski	1692	10,9	1535	9,8	4,7	157	1,0
ząbkowicki	633	9,2	829	12,0	7,9	-196	-2,8
zgorzelecki	944	10,0	1021	10,8	8,5	-77	-0,8
Miasta na prawach powiatu:							
City with powiat status:							
Jastrzębie Zdrój	1049	11,1	687	7,2	11,4	362	3,8
Jelenia Góra	710	8,3	968	11,3	1,4	-258	-3,0
Część czeska	18776	11,0	17193	10,0	3,9	1583	0,9
Czech part							
Powiaty:							
Powiaty:							
Bruntál	1014	10,3	1016	10,4	4,9	-2	-0,0
Frýdek-Místek	2207	10,5	2175	10,3	4,1	32	0,2
Jablonec nad Nisou	1042	11,6	891	9,9	3,8	151	1,7
Jeseník	412	9,9	435	10,5	2,4	-23	-0,6
Karviná	2805	10,2	2817	10,2	5,7	-12	-0,0
Liberec	2044	12,2	1640	9,8	4,9	404	2,4
Náchod	1281	11,4	1128	10,0	2,3	153	1,4
Opava	1966	11,1	1875	10,6	3,6	91	0,5
Rychnov nad Kněžnou	877	11,1	779	9,8	1,1	98	1,2
Semily	803	10,8	802	10,7	-	1	0,0
Šumperk	1363	11,0	1168	9,4	5,9	195	1,6
Trutnov	1374	11,4	1161	9,6	2,2	213	1,8
Ústí nad Orlicí	1588	11,4	1306	9,4	4,4	282	2,0

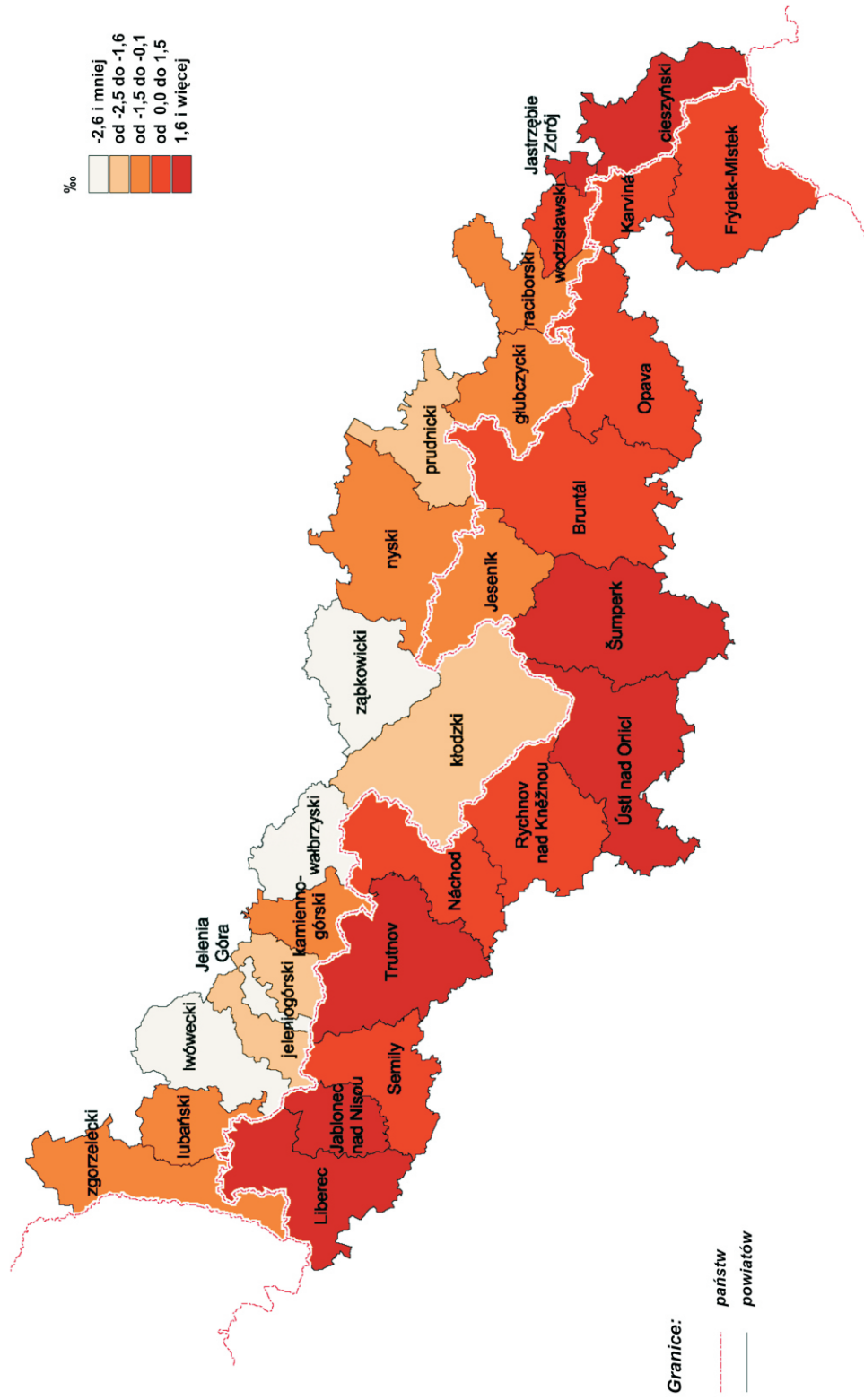
TABL. 2.4. ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN W 2007 R.
 DEATHS BY SELECTED COUSES IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which					zewnętrzne przy- czyny zgonów external causes of deaths
		nowo- twory neo- plasms	choroby układu diseases of the				
			krażenia circula- tory system	oddecho- wego respira- tory system	trawien- nego digestive system	moczo- wo-płcio- wego genito- urinary system	
OGÓLEM	34545	25,4	48,4	5,1	4,7	1,3	5,9
<i>TOTAL</i>							
Część polska	17327	25,2	45,0	5,2	4,5	1,5	5,9
<i>Polish part</i>							
Powiaty:							
<i>Powiaty:</i>							
cieszyński	1594	26,0	48,9	6,6	4,1	1,4	6,7
glubczycki	543	26,0	56,7	3,1	2,9	1,3	6,8
jeleniogórski	800	18,6	38,4	4,3	4,8	1,4	5,4
kamiennogórski	544	25,6	41,0	5,9	3,3	1,1	4,4
kłodzki	1976	25,6	48,4	5,4	4,6	2,1	6,8
lubański	645	22,2	50,1	3,6	3,4	1,2	4,8
lwówecki	598	19,2	45,7	4,3	4,5	2,5	5,9
nyski	1517	24,8	47,6	4,5	2,6	1,5	5,3
prudnicki	664	23,0	55,3	3,8	2,7	2,4	4,8
raciborski	1042	28,9	41,9	5,3	5,3	1,7	4,0
wałbrzyski	2364	25,3	43,8	5,6	5,3	1,6	6,3
wodzisławski	1535	26,6	40,6	6,1	6,1	1,2	5,1
ząbkowicki	829	22,7	42,0	4,1	4,5	1,8	4,9
zgorzelecki	1021	24,8	45,8	4,4	4,7	0,8	7,2
Miasta na prawach powiatu:							
<i>Cities with powiat status:</i>							
Jastrzębie Zdrój	687	33,2	35,7	5,2	5,7	0,7	6,6
Jelenia Góra	968	26,8	38,5	6,4	4,9	1,2	6,2
Część czeska	17218	25,5	51,9	5,1	4,9	1,1	6,0
<i>Czech part</i>							
Powiaty:							
<i>Powiaty:</i>							
Bruntál	929	25,3	50,2	5,2	5,8	1,6	5,0
Frydek-Místek	2101	25,1	49,5	5,9	5,7	1,3	6,5
Jablonec nad Nisou	892	26,7	49,8	5,0	4,3	1,5	7,6
Jeseník	402	20,9	56,0	6,5	4,0	-	8,0
Karviná	2793	26,6	50,4	5,1	6,4	0,9	5,4
Liberec	1657	30,5	48,6	4,5	4,2	1,3	5,5
Náchod	1161	26,8	54,1	3,7	3,0	0,6	5,6
Opava	1823	23,8	51,8	5,9	6,0	1,4	5,3
Rychnov nad Kněžnou	802	24,9	56,1	3,2	3,7	0,6	4,6
Semily	813	23,5	54,0	5,0	2,5	1,1	6,6
Šumperk	1302	22,5	56,7	3,8	5,2	1,1	6,3
Trutnov	1164	24,7	51,0	5,7	5,1	1,5	6,9
Ústí nad Orlicí	1379	24,8	54,2	5,9	3,6	0,7	6,5

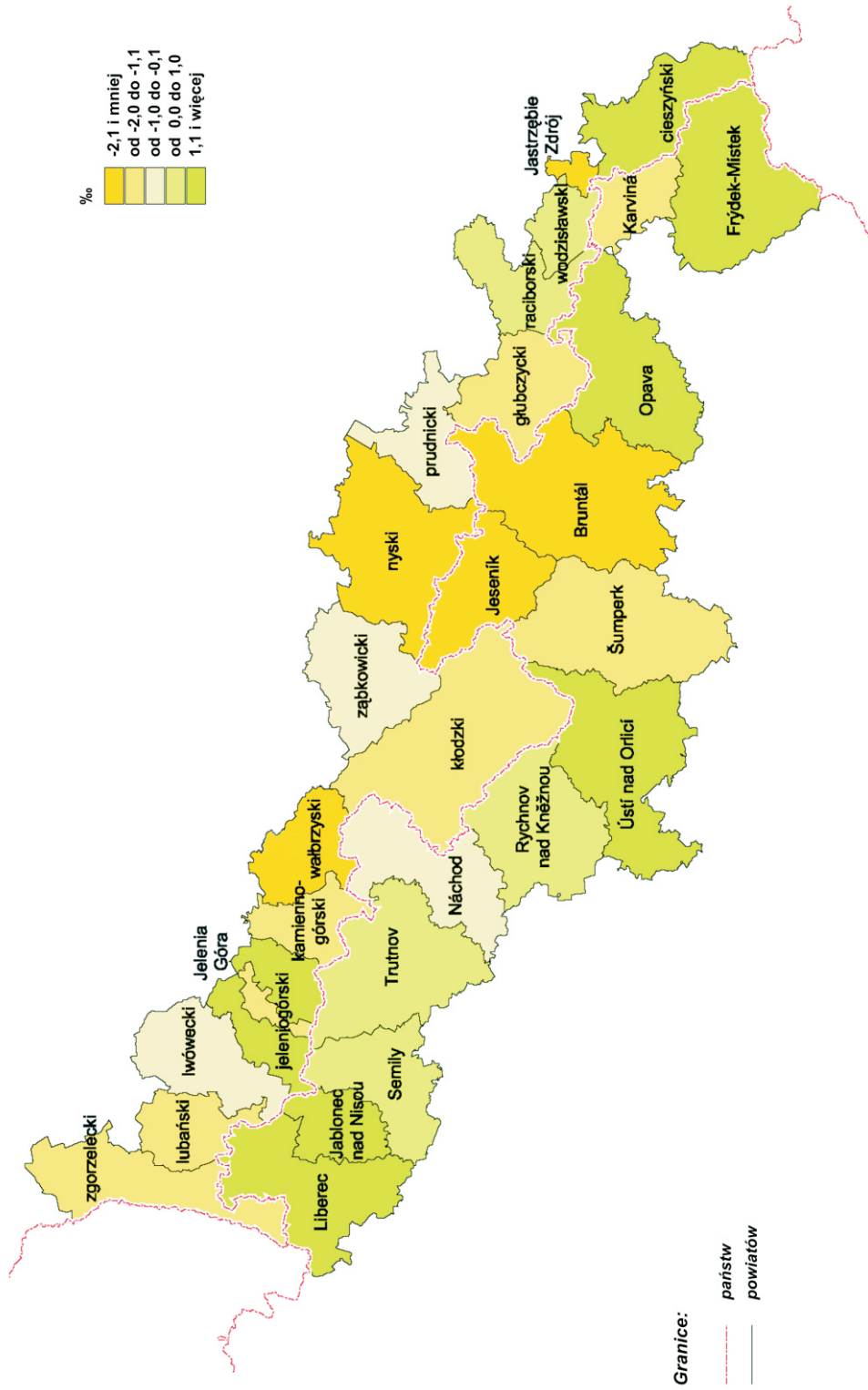
TABL. 2.5. **MIGRACJE MIĘDZYPOWIATOWE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2008 R.**
INTERPOWIAT MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
N 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Napływ <i>Inflow</i>			Odpływ <i>Outflow</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>
OGÓLEM <i>TOTAL</i>	29727	14573	9,0	29023	15217	8,8	704	-644	0,2
Część polska <i>Polish part</i>	9192	4934	5,8	10773	5887	6,7	-1581	-953	-1,0
Powiaty: <i>Powiats:</i>									
cieszyński	1251	670	7,3	734	400	4,3	517	270	3,0
głubczycki	268	144	5,4	331	180	6,6	-63	-36	-1,3
jeleniogórski	802	421	12,6	613	354	9,6	189	67	3,0
kamiennogórski	201	108	4,3	289	149	6,2	-88	-41	-1,9
kłodzki	615	298	3,7	909	506	5,5	-294	-208	-1,8
lubański	356	191	6,2	448	261	7,9	-92	-70	-1,6
lwówecki	379	209	7,9	400	219	8,4	-21	-10	-0,4
nyski	577	333	4,0	889	502	6,1	-312	-169	-2,1
prudnicki	322	172	5,4	329	181	5,5	-7	-9	-0,1
raciborski	547	294	4,9	504	265	4,6	43	29	0,4
wałbrzyski	568	297	3,1	1108	593	6,1	-540	-296	-3,0
wodzisławski	1068	543	6,9	907	500	5,8	161	43	1,0
ząbkowicki	451	254	6,5	479	273	6,9	-28	-19	-0,4
zgorzelecki	383	211	4,1	535	279	5,7	-152	-68	-1,6
Miasta na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>									
Jastrzębie Zdrój	592	317	6,2	1367	710	14,4	-775	-393	-8,2
Jelenia Góra	812	472	9,5	931	515	10,9	-119	-43	-1,4
Część czeska <i>Czech part</i>	20535	9639	12,0	18250	9330	10,7	2285	309	1,3
Powiaty: <i>Powiats:</i>									
Bruntál	968	516	9,9	1246	647	12,7	-278	-131	-2,8
Frýdek-Místek	2306	1054	10,9	1637	871	7,8	669	183	3,2
Jablonec nad Nisou	1681	791	18,7	1206	603	13,4	475	188	5,3
Jeseník	504	215	12,1	642	312	15,5	-138	-97	-3,3
Karviná	2218	1007	8,1	2740	1403	10,0	-522	-396	-1,9
Liberec	3816	1612	22,8	2206	1031	13,2	1610	581	9,6
Náchod	1186	635	10,5	1264	679	11,2	-78	-44	-0,7
Opava	1739	836	9,8	1437	744	8,1	302	92	1,7
Rychnov nad Kněžnou	989	496	12,5	931	509	11,8	58	-13	0,7
Semily	1068	552	14,3	1068	556	14,3	0	-4	0,0
Šumperk	871	424	7,0	1028	533	8,3	-157	-109	-1,3
Trutnov	1530	713	12,7	1427	722	11,8	103	-9	0,9
Ústí nad Orlicí	1659	788	11,9	1418	720	10,2	241	68	1,7

Kartogram 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2008 r.

Kartogram 2. Saldo migracji międzypowiatowych na 1000 ludności w 2008 r.

TABL. 2.6. **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2008 R.**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Imigracja Immigration			Emigracja Emigration			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	w tym kobiety of which fe- males	na 1000 ludno- ści per 1000 popula- tion	ogółem total	w tym kobiety of which fe- males	na 1000 ludno- ści per 1000 popula- tion	ogółem total	w tym kobiety of which fe- males	na 1000 ludno- ści per 1000 popula- tion
OGÓŁEM	6460	2284	2,0	3357	1640	1,0	3103	644	0,9
TOTAL									
Część polska	1004	388	0,6	2763	1324	1,7	-1759	-936	-1,1
<i>Polish part</i>									
<i>Powiaty:</i>									
<i>Powiaty:</i>									
cieszyński	113	43	0,7	199	80	1,2	-86	-37	-0,5
głubczycki	28	10	0,6	94	39	1,9	-66	-29	-1,3
jeleniogórski	30	10	0,5	94	46	1,5	-64	-36	-1,0
kamiennogórski	24	14	0,5	153	88	3,3	-129	-74	-2,8
kłodzki	75	40	0,5	244	131	1,5	-169	-91	-1,0
lubański	14	5	0,2	63	31	1,1	-49	-26	-0,9
lwówecki	20	7	0,4	67	29	1,4	-47	-22	-1,0
nyski	104	35	0,7	312	137	2,1	-208	-102	-1,4
prudnicki	67	17	1,1	249	110	4,2	-182	-93	-3,1
raciborski	162	57	1,5	219	102	2,0	-57	-45	-0,5
wałbrzyski	56	28	0,3	266	137	1,5	-210	-109	-1,2
wodzisławski	96	40	0,6	150	64	1,0	-54	-24	-0,3
ząbkowicki	70	26	1,0	93	31	1,3	-23	-5	-0,3
zgorzelecki	46	20	0,5	205	114	2,2	-159	-94	-1,7
<i>Miasta na prawach powiatu:</i>									
<i>Cities with powiat status:</i>									
Jastrzębie Zdrój	53	11	0,6	133	59	1,4	-80	-48	-0,8
Jelenia Góra	46	25	0,5	222	126	2,6	-176	-101	-2,1
Część czeska	5456	1896	3,2	594	316	0,3	4862	1580	2,8
<i>Czech part</i>									
<i>Powiaty:</i>									
<i>Powiaty:</i>									
Bruntál	54	20	0,6	42	19	0,4	12	1	0,1
Frydek-Místek	464	120	2,2	112	61	0,5	352	59	1,7
Jablonec nad Nisou	610	264	6,8	33	19	0,4	577	245	6,4
Jeseník	125	28	3,0	8	5	0,2	117	23	2,8
Karviná	562	146	2,0	120	69	0,4	442	77	1,6
Liberec	1706	569	10,2	81	51	0,5	1625	518	9,7
Náchod	264	145	2,3	28	14	0,2	236	131	2,1
Opava	321	80	1,8	70	38	0,4	251	42	1,4
Rychnov nad Kněžnou	136	57	1,7	6	2	0,1	130	55	1,6
Semily	153	65	2,0	10	4	0,1	143	61	1,9
Šumperk	94	38	0,8	37	13	0,3	57	25	0,5
Trutnov	428	159	3,5	30	9	0,2	398	150	3,3
Ústí nad Orlicí	539	205	3,9	17	12	0,1	522	193	3,8

TABL. 2.7. MAŁŻEŃSTWA I ROZWODY W 2008 R.
MARRIAGES AND DIVORCES IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Małżeństwa <i>Marriages</i>		Rozwody orzeczone <i>Divorces</i>	
	ogółem <i>total</i>	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	ogółem <i>total</i>	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>
OGÓŁEM	18719	5,7	8303	2,5
<i>TOTAL</i>				
Część polska	10257	6,4	3236	2,0
<i>Polish part</i>				
Powiaty: <i>Powiats:</i>				
cieszyński	1163	6,8	300	1,8
głubczycki	323	6,4	64	1,3
jeleniogórski	407	6,4	139	2,2
kamiennogórski	280	6,0	84	1,8
kłodzki	1069	6,4	350	2,1
lubański	360	6,3	120	2,1
lwówecki	295	6,2	95	2,0
nyski	939	6,5	248	1,7
prudnicki	331	5,6	87	1,5
raciborski	572	5,2	187	1,7
wałbrzyski	1099	6,0	445	2,4
wodzisławski	1126	7,2	286	1,8
ząbkowicki	456	6,6	132	1,9
zgorzelecki	610	6,5	225	2,4
Miasta na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>				
Jastrzębie Zdrój	729	7,7	235	2,5
Jelenia Góra	498	5,8	239	2,8
Część czeska	8462	4,9	5067	3,0
<i>Czech part</i>				
Powiaty: <i>Powiats:</i>				
Bruntál	473	4,8	360	3,7
Frýdek-Místek	1030	4,9	631	3,0
Jablonec nad Nisou	445	5,0	294	3,3
Jeseník	180	4,3	112	2,7
Karviná	1365	5,0	960	3,5
Liberec	973	5,8	556	3,3
Náchod	560	5,0	342	3,0
Opava	862	4,9	460	2,6
Rychnov nad Kněžnou	385	4,9	208	2,6
Semily	336	4,5	188	2,5
Šumperk	606	4,9	309	2,5
Trutnov	589	4,9	370	3,1
Ústí nad Orlicí	658	4,7	277	2,0

TABLE 2.8. **POWIERZCHNIA GRUNTÓW WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA W 2008 R.**
 Stan w dniu 31 XII ^a
AREA BY DIRECTIONS OF USE IN 2008
 As of 31 XII ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Total in ha	W tym Of which			
		grunty zabudowane ^b built-up areas ^b	użytki rolne agricultural land	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione forest land as well as woody and bushy land	grunty pod wodami lands under waters
		w % powierzchni ogólnej in % of total area			
Część polska ^c	853649	2,0	60,3	28,7	1,2
<i>Polish part ^c</i>					
Powiaty:					
<i>Powiaty:</i>					
głubczycki	67263	1,4	86,7	6,9	0,1
jeleniogórski	62714	2,7	40,5	51,2	1,1
kamiennogórski	39569	1,5	54,6	38,4	1,0
kłodzki	164330	1,8	49,3	44,2	0,5
lubański	42830	1,5	67,0	24,9	1,0
lwówecki	70969	0,7	58,0	4,0	1,1
nyski	122388	2,2	74,4	14,0	4,1
prudnicki	57155	1,0	82,2	12,0	0,2
wałbrzyski	51492	5,5	48,1	40,5	0,5
ząbkowicki	80153	1,0	71,6	20,4	1,2
zgorzelecki	83864	2,0	40,1	49,8	0,7
Miasto na prawach powiatu:					
<i>City with powiat status:</i>					
Jelenia Góra	10922	14,5	40,1	34,5	1,1
Część czeska	1258305	1,6	48,7	41,1	1,4
<i>Czech part</i>					
Powiaty:					
<i>Powiaty:</i>					
Bruntál	153587	1,0	46,0	45,7	1,3
Frydek-Místek	120810	1,9	37,7	50,9	2,0
Jablonec nad Nisou	40230	2,0	32,1	55,4	1,5
Jeseník	71896	1,0	33,4	59,4	1,0
Karviná	35625	5,2	50,8	14,2	6,1
Liberec	98886	1,8	47,6	42,2	0,9
Náchod	85163	2,1	61,7	27,1	2,3
Opava	111317	2,1	62,1	27,7	1,7
Rychnov nad Kněžnou	98188	1,7	54,0	37,5	1,2
Semily	69892	1,5	53,5	37,2	1,0
Šumperk	131302	1,2	42,8	48,4	1,0
Trutnov	114678	1,4	43,7	46,7	1,0
Ústí nad Orlicí	126732	1,4	59,7	31,4	1,0

a Część polska – stan w dniu 1 I 2009 r. b Obejmują tereny mieszkaniowe, tereny przemysłowe, inne tereny zabudowane, zurbanizowane tereny niezabudowane. c Brak danych z powiatów cieszyńskiego, raciborskiego, wodzisławskiego i Jastrzębia Zdroju.

a *Polish part – as of 1 I 2009. b Data include residential areas, industrial areas, other built-up areas, undeveloped urbanized areas. c Data not available for powiaty cieszyński, raciborski, wodzisławski and Jastrzębie Zdrój*

Źródło: część polska – Główny Urząd Geodezji i Kartografii, część czeska – Czeski Urząd Geodezji, Katastru i Kartografii.

Source: Polish part – Head Office of Geodesy and Cartography, Czech part – Czech Office for Surveying, Mapping and Cadastre.

2.2. Warunki życia ludności, ochrona zdrowia i opieka społeczna

Informacje o zasobach mieszkaniowych w czeskiej części pogranicza pochodzą ze Spisu Ludności i Mieszkań z 2001 r., uniemożliwia to bezpośrednie porównanie ze stroną polską. Współczynnik liczby mieszkań na 1000 ludności w 2001 r. w powiatach czeskich był wyższy niż po stronie polskiej w 2008 r. Mieszkania te miały przeciętnie znacznie mniejszą powierzchnię użytkową niż polskie w 2008 r. Różnica ta wynika częściowo z innej metodologii liczenia powierzchni użytkowej. W Polsce do powierzchni użytkowej mieszkania wliczana jest powierzchnia kuchni, podczas gdy w Republice Czeskiej tylko część powierzchni kuchni przekraczająca 12 m² (jest to tzw. powierzchnia mieszkalna). Odpowiednikiem powierzchni użytkowej w Polsce jest w Czechach całkowita powierzchnia mieszkania. Również definicje izby nie są w pełni porównywalne, według definicji polskiej minimalna powierzchnia izby to 4 m², a według definicji czeskiej to 8 m².

W polskiej części pogranicza w 2008 r. w przeliczeniu na 1000 osób oddano do użytkowania 1,40 budynku mieszkalnego i 2,0 mieszkania. W części czeskiej Współczynniki te wyniosły odpowiednio 1,68 i 2,5. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania po stronie polskiej wyniosła 127,3 m², natomiast po stronie czeskiej 72,8 m². W przekroju powiatów polskich wystąpiło duże zróżnicowanie w ilości budynków i mieszkań oddanych do użytkowania. Zdecydowanie najwięcej budynków i mieszkań oddano w powiecie cieszyńskim. Po stronie czeskiej zróżnicowanie było mniejsze, najwięcej budynków oddano w powiecie Frýdek-Místek, a mieszkań w Libercu.

Liczba lekarzy świadczących usługi medyczne w powiatach polskiej części pogranicza była bardzo zróżnicowana. W przeliczeniu na 10 tys. osób wahała się od 3,4 w powiecie lwóweckim do 23,8 w Jeleniej Górze. Jedną z przyczyn takiego zróżnicowania jest wolny wybór lekarza przez pacjenta oraz koncentracja lekarzy, a szczególnie lekarzy specjalistów w miejscach, gdzie funkcjonują duże specjalistyczne zakłady opieki zdrowotnej. W powiatach czeskich współczynnik ten był wyższy i mniej zróżnicowany, zawierał się w przedziale od 23,7 do 35,3.

Przeciętna liczba dentystów w przeliczeniu na 10 tys. osób wyniosła w części czeskiej 4,8, a w polskiej 2,8. Sieć aptek na pograniczu była lepiej rozwinięta po stronie polskiej. Bardzo duża dysproporcja wystąpiła w liczbie funkcjonujących placówek pomocy społecznej. Po stronie czeskiej było ich 792, a po polskiej 85.

TABL. 2.9. ZASOBY MIESZKANIOWE ^a W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII
 DWELLING STOCKS ^a IN 2008
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania <i>Dwellings</i>		Powierzchnia użytkowa ^b mieszkań w tys. m ² <i>Usable floor space ^b of dwell- ings in thous. m²</i>	Przeciętna po- wierzchnia użytkowa ^b mie- szkania w m ² <i>Average usable floor space ^b per dwelling in m²</i>
	ogółem <i>total</i>	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>		
Część polska	557779	350,6	40168	72,0
<i>Polish part</i>				
Powiaty: <i>Powiaty:</i>				
cieszyński	60013	348,9	5135	85,6
głubczycki	16612	335,1	1247	75,1
jeleniogórski	22725	356,4	1741	76,6
kamiennogórski	16378	358,2	1001	61,1
kłodzki	61004	371,0	4064	66,6
lubański	19611	347,5	1346	68,6
lwówecki	16607	349,5	1235	74,3
nyski	46658	323,4	3448	73,9
prudnicki	19808	335,5	1664	84,0
raciborski	35073	317,1	2862	81,6
wałbrzyski	71946	398,0	4065	56,5
wodzisławski	49764	319,9	4146	83,3
ząbkowicki	23491	341,8	1753	74,6
zgorzelecki	32942	352,7	2235	67,8
Miasta na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>				
Jastrzębie Zdrój	31143	332,9	2071	66,5
Jelenia Góra	34004	398,3	2155	63,4
Część czeska	632466	369,4	31410	49,7
<i>Czech part</i>				
Powiaty: <i>Powiaty:</i>				
Bruntál	37035	357,7	1841	49,7
Frydek-Místek	79383	355,5	4117	51,9
Jablonec nad Nisou	34259	395,4	1618	47,2
Jeseník	14530	349,3	783	53,9
Karviná	105167	381,5	4568	43,4
Liberec	61128	389,2	3008	49,2
Náchod	41915	376,9	2111	50,4
Opava	63297	352,9	3489	55,1
Rychnov nad Kněžnou	28694	369,4	1483	51,7
Semily	27845	372,5	1444	51,9
Šumperk	44301	355,7	2227	50,3
Trutnov	45340	379,9	2201	48,5
Ústí nad Orlicí	49572	359,6	2520	50,8

a Część czeska – dane ze Spisu Ludności według stanu w dniu 1 marca 2001 r. b Część czeska – powierzchnia mieszkalna, tj. izby o powierzchni 8 m² i więcej oraz część powierzchni kuchni przekraczająca 12 m².

a Czech part – data from Population Census, 1 III 2001. b Czech part – living area: rooms with an area of 8 m² and more and part of the floor of the kitchen having the area of 12 m² and more.

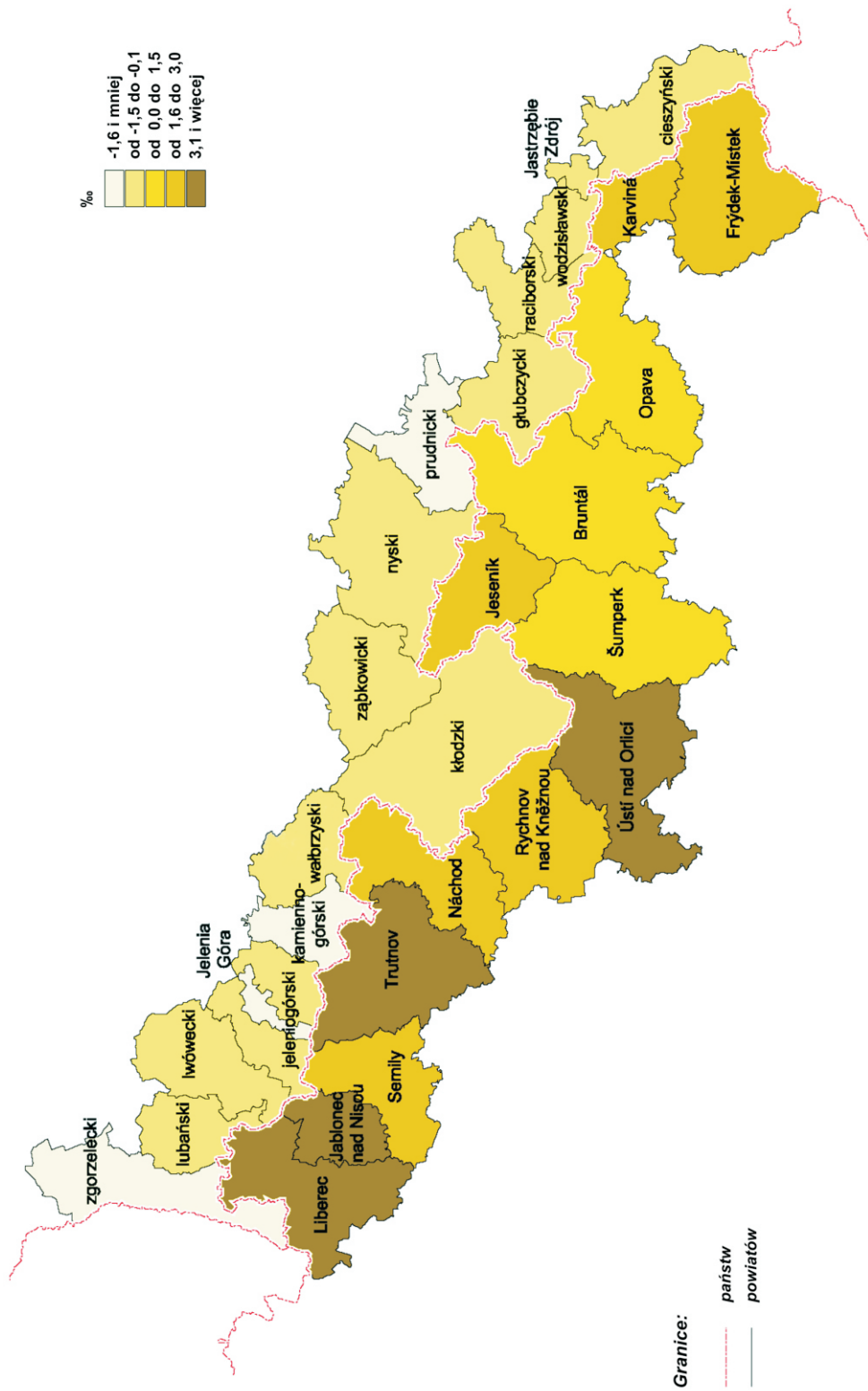
TABL. 2.10. BUDYNKI I MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2008 R.
BUILDINGS AND DWELLINGS COMPLETED IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Budynki mieszkalne <i>Residential buildings</i>	Mieszkania <i>Dwellings</i>			
		ogółem <i>total</i>	przeciętna powierzchnia użytkowa ^a mieszkania w m ² <i>average usable floor space^a per dwelling in m²</i>	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	na 1000 zawartych małżeństw <i>per 1000 marriages contracted</i>
OGÓŁEM	5105	7488	720,3	2,3	400
TOTAL					
Część polska	2231	3212	127,3	2,0	313
<i>Polish part</i>					
<i>Powiaty:</i>					
<i>Powiaty:</i>					
cieszyński	649	826	124,9	4,8	710
głubczycki	37	52	104,3	1,0	161
jeleniogórski	182	275	129,8	4,3	676
kamiennogórski	64	87	151,0	1,9	311
kłodzki	211	264	144,0	1,6	247
lubański	46	56	166,4	1,0	156
lwówecki	38	49	118,3	1,0	166
nyski	160	220	119,8	1,5	234
prudnicki	40	69	128,0	1,2	208
raciborski	119	149	153,9	1,3	260
wałbrzyski	60	120	107,1	0,7	109
wodzisławski	305	366	143,7	2,4	325
ząbkowicki	72	97	136,2	1,4	213
zgorzelecki	85	116	125,1	1,2	190
Miasta na prawach powiatu:					
<i>Cities with powiat status:</i>					
Jastrzębie Zdrój	96	98	166,1	1,0	134
Jelenia Góra	67	368	83,1	4,3	739
Część czeska	2874	4276	72,8	2,5	505
<i>Czech part</i>					
<i>Powiaty:</i>					
<i>Powiaty:</i>					
Bruntál	114	223	63,4	2,3	471
Frydek-Místek	559	674	79,3	3,2	654
Jablonec nad Nisou	169	272	79,9	3,0	611
Jeseník	61	84	72,2	2,0	467
Karviná	249	391	71,3	1,4	286
Liberec	293	706	63,9	4,2	726
Náchod	231	301	71,5	2,7	538
Opava	329	352	79,4	2,0	408
Rychnov nad Kněžnou	138	163	83,6	2,1	423
Semily	138	232	70,4	3,1	690
Šumperk	142	148	80,4	1,2	244
Trutnov	195	314	73,8	2,6	533
Ústí nad Orlicí	256	416	68,8	3,0	632

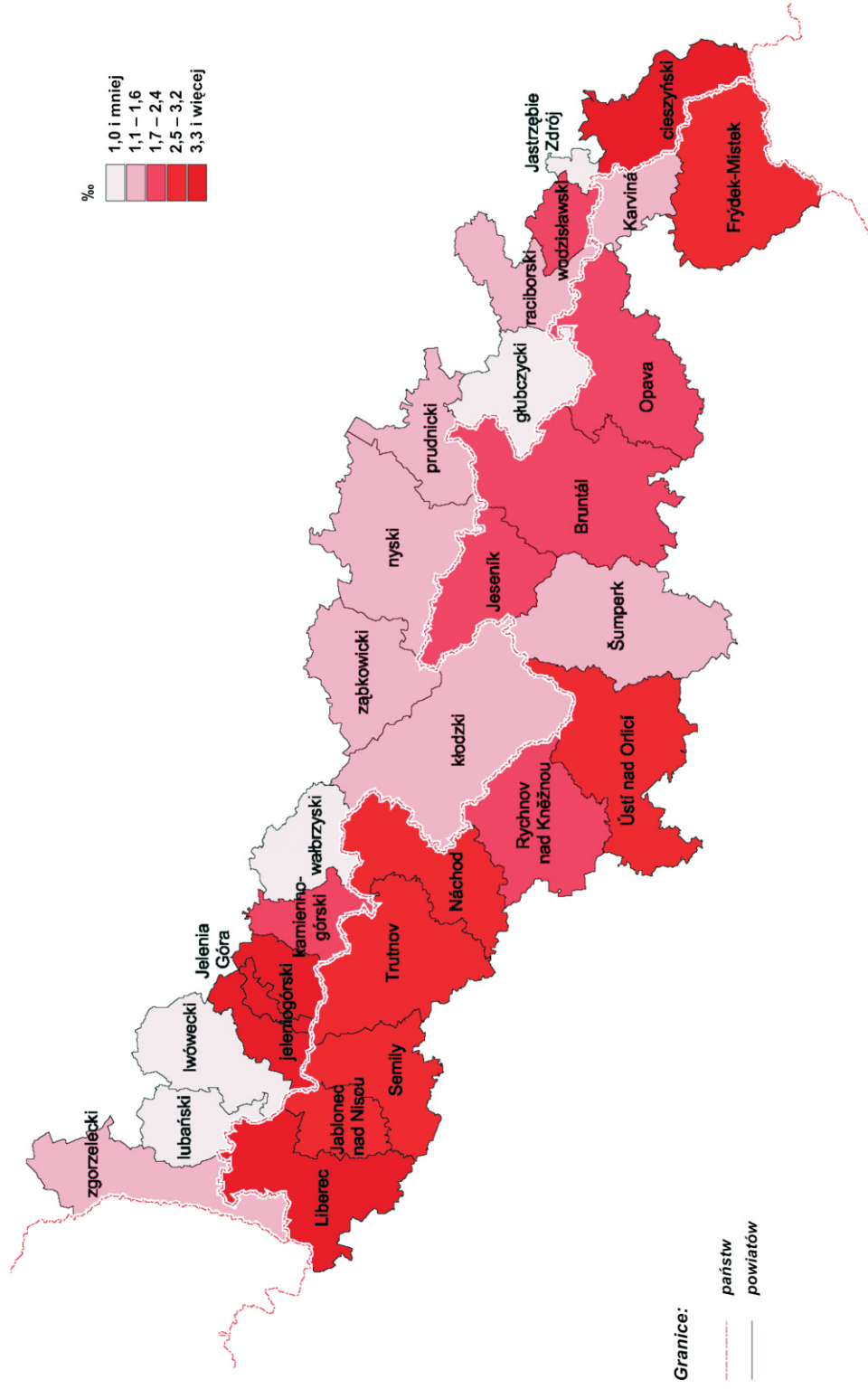
^a Część czeska – powierzchnia mieszkalna, tj. izby o powierzchni 8 m² i więcej oraz część powierzchni kuchni przekraczająca 12 m².

^a Czech part – living area: rooms with an area of 8 m² and more and part of the floor of the kitchen having the area of 12 m² and more.

Kartogram 3. Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności w 2008 r.

Kartogram 4. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2008 r.

TABL. 2.11. LEKARZE I LEKARZE DENTYŚCI W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS AND DENTISTS IN 2008

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Lekarze Doctors		Lekarze dentyści Dentists	
	ogółem total	na 10000 ludności per 10000 population	ogółem total	na 10000 ludności per 10000 population
OGÓŁEM	7330	22,2	1257	3,8
TOTAL				
Część polska ^a	2584	16,2	438	2,8
<i>Polish part</i>				
Powiaty:				
<i>Powiaty:</i>				
cieszyński	311	18,1	72	4,2
głubczycki	67	13,5	15	3,0
jeleniogórski	89	14,0	10	1,6
kamiennogórski	64	14,0	4	0,9
kłodzki	287	17,5	51	3,1
lubański	79	14,0	15	2,7
lwówecki	16	3,4	10	2,1
nyski	233	16,1	31	2,1
prudnicki	71	12,0	20	3,4
raciborski	157	14,2	29	2,6
wałbrzyski	365	20,2	63	3,5
wodzisławski	222	14,3	36	2,3
ząbkowicki	57	8,3	11	1,6
zgorzelecki	158	16,9	18	1,9
Miasta na prawach powiatu:				
<i>Cities with powiat status:</i>				
Jastrzębie Zdrój	205	21,9	17	1,8
Jelenia Góra	203	23,8	36	4,2
Część czeska	4746	27,7	819	4,8
<i>Czech part</i>				
Powiaty:				
<i>Powiaty:</i>				
Bruntál	268	27,4	43	4,4
Frydek-Místek	629	29,9	101	4,8
Jablonec nad Nisou	241	26,9	44	4,9
Jeseník	111	26,7	18	4,3
Karviná	713	25,9	121	4,4
Liberec	593	35,3	86	5,1
Náchod	283	25,1	57	5,1
Opava	486	27,5	82	4,6
Rychnov nad Kněžnou	197	24,9	38	4,8
Semily	250	33,5	44	5,9
Šumperk	297	23,9	58	4,7
Trutnov	348	28,9	61	5,1
Ústí nad Orlicí	330	23,7	66	4,7

a Personel pracujący według podstawowego miejsca pracy; bez pracujących w zakładach opieki zdrowotnej podległych Ministerstwu Obrony Narodowej i Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz w administracji i uczelniach.

a Employed persons in the main place of work; excluding working in health care facilities subordinated to the Ministry of Health and Ministry of Interior and Administration, administration and universities.

Ź r ó d ł o: Część polska – Ministerstwo Zdrowia; część czeska – Instytut Informacji o Zdrowiu i Statystyki Republiki Czeskiej.

S o u r c e: Polish part – The Ministry of Health; Czech part – Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic.

TABL. 2.12. APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I OPIEKA SPOŁECZNA W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

PUBLIC PHARMACIES AND SOCIAL WELFARE IN 2008

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Apteki i punkty apteczne <i>Pharmacies and pharmaceutical outlets</i>	Ludność na 1 aptekę i punkt apteczny <i>Population per pharmacy and pharmaceutical outlets</i>	Placówki pomocy społecznej <i>Social welfare facilities</i>	
			ogółem <i>total</i>	miejsca <i>places</i>
OGÓLEM	811	4073	877	27200
<i>TOTAL</i>				
Część polska	455	3496	85	6268
<i>Polish part</i>				
Powiaty: <i>Powiats:</i>				
cieszyński	50	3441	14	951
głubczycki	13	3814	10	688
jeleniogórski	16	3985	6	416
kamiennogórski	14	3266	3	153
kłodzki	54	3045	8	687
lubąński	16	3527	2	150
lwówecki	8	5940	2	240
nyski	44	3279	8	596
prudnicki	19	3107	4	212
raciborski	29	3813	6	538
wałbrzyski	62	2916	2	108
wodzisławski	29	5364	5	332
ząbkowicki	18	3818	5	546
zgorzelecki	37	2525	5	398
Miasta na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>				
Jastrzębie Zdrój	17	5503	2	32
Jelenia Góra	29	2944	3	221
Część czeska	356	4810	792	20932
<i>Czech part</i>				
Powiaty: <i>Powiats:</i>				
Bruntál	19	5157	66	1518
Frydek-Místek	42	5016	86	2298
Jablonec nad Nisou	21	4277	44	959
Jeseník	9	4610	31	590
Karviná	60	4586	131	3612
Liberec	32	5240	75	1818
Náchod	29	3882	43	1079
Opava	29	6103	75	2147
Rychnov nad Kněžnou	24	3299	37	1133
Semily	16	4666	42	1058
Šumperk	24	5186	54	1412
Trutnov	23	5247	50	1468
Ústí nad Orlicí	28	4969	58	1840

Ź r ó d ł o: część czeska – Instytut Informacji o Zdrowiu i Statystyki Republiki Czeskiej.

S o u r c e: Czech part – Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic.

2.3. Kultura i turystyka

Sieć kin w czeskiej części pogranicza jest znacznie lepiej rozwinięta. Średnio w powiecie czeskim funkcjonowało 9 kin, podczas gdy na jeden polski powiat przypadało około dwóch (w czterech powiatach nie było kin). Również więcej było placówek bibliotecznych, średnio na powiat przypadało ich 78, a po stronie polskiej 26.

Pogranicze polsko-czeskie to w dużej części obszar górzysty o wysokich walorach turystycznych. W przygranicznych powiatach polskich i czeskich funkcjonowało ponad 3 tys. obiektów turystycznych. W 2008 r. na całym pograniczu objekty te dysponowały ponad 158 tys. miejsc noclegowych, z czego około 69% znajdowało się po stronie czeskiej. Najwięcej obiektów turystycznych było po stronie czeskiej w powiatach: Trutnov, Semily i Jablonec nad Nisou, a po stronie polskiej w jeleniogórskim, cieszyńskim i kłodzkim. W całej czeskiej części pogranicza było trzykrotnie więcej turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania niż w polskiej, szczególnie duża dysproporcja była w kategorii pensjonatów. Należy zwrócić uwagę, że według definicji czeskiej pensjonat musi posiadać przynajmniej 5 pokoi, a według polskiej przynajmniej 7.

TABL. 2.13. KINA I BIBLIOTEKI W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

CINEMAS AND LIBRARIES IN 2008

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Kina Cinemas		Biblioteki publiczne Public libraries	
	ogółem total	na 10 tys. ludności per 10 thous. population	ogółem total	na 10 tys. ludności per 10 thous. population
Część polska	31	0,2	418	2,6
<i>Polish part</i>				
Powiaty: <i>Powiats:</i>				
cieszyński	3	0,2	33	1,9
głubczycki	–	–	14	2,8
jeleniogórski	–	–	22	3,5
kamiennogórski	1	0,2	12	2,6
kłodzki	5	0,3	54	3,3
lubański	2	0,4	18	3,2
lwówecki	–	–	25	5,3
nyski	3	0,2	42	2,9
prudnicki	–	–	22	3,7
raciborski	2	0,2	32	2,9
wałbrzyski	3	0,2	36	2,0
wodzisławski	3	0,2	34	2,2
ząbkowicki	1	0,1	27	3,9
zgorzelecki	2	0,2	27	2,9
Miasta na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>				
Jastrzębie Zdrój	2	0,2	13	1,4
Jelenia Góra	4	0,5	7	0,8

TABL. 2.13. **KINA I BIBLIOTEKI W 2008 R. (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
 CINEMAS AND LIBRARIES IN 2008 (cont)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Kina Cinemas		Biblioteki Libraries	
	ogółem total	na 10 tys. ludności per 10 thous. population	ogółem total	na 10 tys. ludności per 10 thous. population
Część czeska^a	117	0,7	1011	5,9
<i>Czech part^a</i>				
Powiaty: <i>Powiaty:</i>				
Bruntál	7	0,7	60	6,1
Frydek-Místek	12	0,6	96	4,5
Jablonec nad Nisou	7	0,8	45	5,0
Jeseník	4	1,0	25	6,0
Karviná	11	0,4	48	1,7
Liberec	7	0,4	77	4,6
Náchod	9	0,8	87	7,7
Opava	9	0,5	111	6,3
Rychnov nad Kněžnou	8	1,0	93	11,7
Semily	8	1,1	76	10,2
Šumperk	11	0,9	99	8,0
Trutnov	12	1,0	70	5,8
Ústí nad Orlicí	12	0,9	124	8,9

a Dane za 2006 r.

a Data concern 2006.

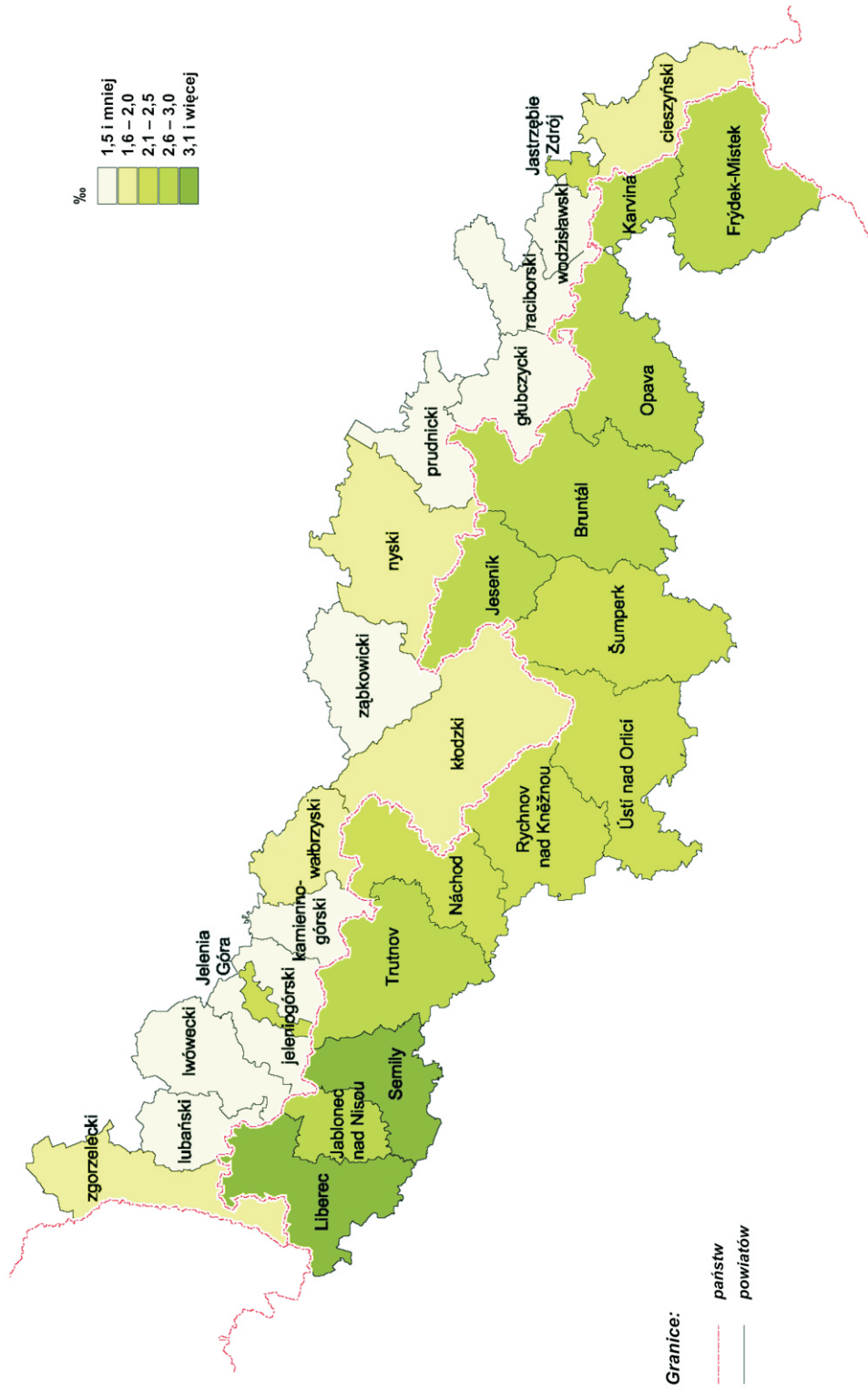
TABL. 2.14. **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W 2008 R.**
 COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			Miejsca noclego- we Number of beds	Miejsca noclego- we na 100 ludności ^a Number of beds per 100 popula- tion ^a	Wskaźnik gęstości bazy noclego- wej ^b Density rate of accom- modation ^b
		hotele hotels	pensjo- naty boarding houses	kempingi camping sites			
	stan w dniu 31 VII as of 31 VII						
OGÓLEM	3056	516	925	81	158246	4,8	7,0
<i>TOTAL</i>							
Część polska	712	135	47	12	49212	3,1	4,8
<i>Polish part</i>							
Powiaty: <i>Powiaty:</i>							
cieszyński	111	24	4	1	11937	7,0	16,4
gólczycki	4	1	–	1	765	1,5	1,1
jeleniogórski	295	40	28	2	15921	25,0	25,4
kamiennogórski	10	4	–	–	458	1,0	1,2
kłodzki	110	18	7	3	7988	4,8	4,9
lubański	44	9	5	–	2672	4,7	6,2
lwówecki	13	2	–	–	561	1,2	0,8
nyski	37	4	1	3	3424	2,4	2,8
prudnicki	6	–	–	–	141	0,2	0,2
raciborski	8	5	–	–	392	0,4	0,7
wałbrzyski	21	8	1	–	1121	0,6	2,2
wodzisławski	5	1	–	–	135	0,1	0,5

a Wskaźnik funkcji turystycznej według Baretje'a. b Liczba miejsc noclegowych przypadających na 1 km² danej powierzchni.

a Tourist function index by Baretje. b Number of beds per 1 km² of area.

Kartogram 5. Lekarze na 1000 ludności w 2008 r.
Stan w dniu 31 XII

TABL. 2.14. **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W 2008 R. (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			Miejsca noclego- we Number of beds	Miejsca noclego- we na 100 ludności ^a Number of beds per 100 popula- tion ^a	Wskaźnik gęstości bazy noclego- wej ^b Density rate of accom- modation ^b
		hotele hotels	pensjo- naty boarding houses	kempingi camping sites			
	stan w dniu 31 VII as of 31 VII						
Część polska (dok.) <i>Polish part (cont.)</i>							
ząbkowicki	6	1	–	–	336	0,5	0,4
zgorzelecki	10	5	–	–	899	1,0	1,1
Miasta na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>							
Jastrzębie Zdrój	2	1	–	–	289	0,3	3,4
Jelenia Góra	30	12	1	2	2173	2,5	19,9
Część czeska^c <i>Czech part</i>	2344	381	878	69	109034	6,4	8,7
<i>Powiaty:</i> <i>Powiaty:</i>							
Bruntál	147	20	54	1	6630	6,8	4,3
Frydek-Místek	158	31	33	9	8973	4,3	7,4
Jablonec nad Nisou	293	35	139	1	10287	11,5	25,6
Jeseník	115	13	44	1	6122	14,8	8,5
Karviná	27	9	8	–	2083	0,8	5,8
Liberec	103	20	38	10	7082	4,2	7,2
Náchod	85	14	31	6	5143	4,6	6,0
Opava	44	13	14	3	2663	1,5	2,4
Rychnov nad Kněžnou	104	21	32	4	4704	5,9	4,8
Semily	359	60	139	8	14549	19,5	20,8
Šumperk	119	19	33	4	6602	5,3	5,0
Trutnov	655	109	267	15	27878	23,1	24,3
Ústí nad Orlicí	135	17	46	7	6318	4,5	5,0

a Wskaźnik funkcji turystycznej według Baretje'a. b Liczba miejsc noclegowych przypadających na 1 km² danej powierzchni. c Obiekty turystyczne dysponujące przynajmniej 5 pokojami lub 10 miejscami noclegowymi.

a Tourist function index by Baretje. b Number of beds per 1 km² of area. c Tourist accommodation establishments with at least 5 rooms or 10 beds.

2.4. Podmioty gospodarki narodowej i rynek pracy

W 2008 r. na obszarze pogranicza zarejestrowanych było ponad 515 tys. podmiotów gospodarczych, z czego 364,7 tys. po stronie czeskiej. Porównywalność tych danych jest ograniczona ze względu na fakt, że część czeskich rolników indywidualnych nie jest zarejestrowana (w Republice Czeskiej rolnicy indywidualni nie mają obowiązku rejestrowania swej działalności).

Zjawisko bezrobocia wystąpiło z niejednakowym natężeniem w poszczególnych częściach pogranicza. Wyższą stopę bezrobocia zarejestrowano w powiatach polskich. Wśród nich najwyższe współczynniki zarejestrowano w powiatach lubańskim (22,2%), kłodzkim (21,6%) oraz lwóweckim (19,7%). Najniższe wartości współczynnika odnotowano w powiecie raciborskim (5,5%), Jeleniej Górze (6,5%) oraz Jastrzębiu Zdrój (6,8%). W powiatach czeskich stopa bezrobocia kształtowała się w przedziale od 4,0% (Rychnov nad Kněžnou) do 11,5% (Karviná, Jeseník).

W zbiorowości bezrobotnych po stronie czeskiej osoby w wieku 55 lat i więcej miały większy udział niż po stronie polskiej (o 5,9 punktu procentowego).

TABL. 2.15. ZAREJESTROWANE PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WEDŁUG SEKCJI W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

RECORDED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SECTIONS IN 2008

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sekcje Sections		
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo agriculture, hunting and forestry; fishing	przemysł ^b i budownictwo industry ^b and construction	pozostałe others
		w % ogółem	in % of total	
OGÓLEM	515356	6,0	24,3	69,3
TOTAL				
Część polska^c	150674	2,7	19,0	78,3
<i>Polish part^c</i>				
Powiaty: Powiats:				
cieszyński	17439	3,1	23,9	73,0
głubczycki	3917	5,6	18,9	75,5
jeleniogórski	7880	2,7	20,4	76,9
kamiennogórski	3981	4,3	20,5	75,2
kłodzki	19187	3,8	15,8	80,4
lubański	5399	2,7	21,5	75,8
lwówecki	3472	4,9	23,1	72,0
nyski	13824	3,6	21,4	75,0
prudnicki	4339	5,7	18,9	75,4
raciborski	7784	2,5	22,6	74,9
wałbrzyski	20667	1,6	14,7	83,7
wodzisławski	10187	1,0	20,5	78,5
ząbkowicki	6403	4,2	21,1	74,7
zgorzelecki	8290	1,7	15,2	83,1
Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:				
Jastrzębie Zdrój	5894	0,4	15,6	84,0
Jelenia Góra	12011	0,8	16,9	82,2
Część czeska	364682	7,4	26,5	65,6
<i>Czech part</i>				
Powiaty: Powiats:				
Bruntál	19752	11,9	26,5	61,1
Frydek-Místek	39858	7,8	22,6	68,9
Jablonec nad Nisou	23684	4,2	33,2	62,3
Jeseník	10936	10,8	30,8	57,9
Karviná	41846	2,8	20,4	76,3
Liberec	48905	4,7	29,3	65,7
Náchod	25491	9,6	27,2	63,0
Opava	35761	6,7	28,8	64,2
Rychnov nad Kněžnou	17555	13,0	24,1	62,7
Semily	18910	9,2	28,1	62,5
Šumperk	25191	9,6	26,7	63,4
Trutnov	28115	7,2	27,0	64,9
Ústí nad Orlicí	28678	9,1	25,8	64,7

a Część czeska – podmioty zarejestrowane w rejestrze podmiotów gospodarczych z przydzielonym tzw. numerem IČO. b Sekcje: górnictwo; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę. c Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

a Czech part – recorded in register of entities, with IČO Number. b Sections: mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas and water supply. c Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2.16. ZAREJESTROWANE PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WEDŁUG LICZBY PRACUJĄCYCH W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

RECORDED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY NUMBER OF EMPLOYED PERSONS 2008

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	9 i mniej and less	10 - 49	50 i więcej and more
		w % ogółem in % of total		
OGÓŁEM	515356	97,0	2,4	0,6
TOTAL				
Część polska^b	150674	95,4	3,8	0,8
<i>Polish part^b</i>				
Powiaty: <i>Powiaty:</i>				
cieszyński	17439	94,6	4,6	0,8
głubczycki	3917	95,2	3,8	1,1
jeleniogórski	7880	96,6	2,8	0,5
kamiennogórski	3981	95,5	3,6	1,0
kłodzki	19187	96,4	3,0	0,6
lubański	5399	95,4	3,8	0,8
lwówecki	3472	95,5	3,6	0,9
nyski	13824	95,6	3,7	0,7
prudnicki	4339	95,2	3,8	0,9
raciborski	7784	92,9	6,1	1,0
wałbrzyski	20667	96,4	3,0	0,6
wodzisławski	10187	93,3	5,8	0,9
ząbkowicki	6403	95,3	3,9	0,7
zgorzelecki	8290	96,0	3,2	0,8
Miasta na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>				
Jastrzębie Zdrój	5894	93,5	5,1	1,4
Jelenia Góra	12011	96,6	2,6	0,7
Część czeska	364682	97,6	1,9	0,5
<i>Czech part</i>				
Powiaty: <i>Powiaty:</i>				
Bruntál	19752	97,4	2,1	0,6
Frydek-Místek	39858	97,3	2,1	0,6
Jablonec nad Nisou	23684	98,0	1,5	0,5
Jeseník	10936	97,9	1,7	0,4
Karviná	41846	97,8	1,7	0,5
Liberec	48905	97,8	1,7	0,5
Náchod	25491	97,5	1,9	0,6
Opava	35761	97,4	2,1	0,5
Rychnov nad Kněžnou	17555	97,6	1,9	0,5
Semily	18910	97,7	1,8	0,5
Šumperk	25191	97,5	1,9	0,6
Trutnov	28115	97,6	1,9	0,5
Ústí nad Orlicí	28678	97,2	2,1	0,7

a Część czeska – podmioty zarejestrowane w rejestrze podmiotów gospodarczych z przydzielonym tzw. numerem IČO, z częścią osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

a Czech part – recorded in register of entities, with IČO Number, including part of persons tending private farms in agriculture r. b Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2.17. **BEZROBOCIE W 2008 R.**
Stan w dniu 31 XII
UNEMPLOYMENT IN 2008
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Bezrobotni zarejestrowani Registered unemployed persons	W wieku By age			Długotrwale bezrobotni ^a The long term unemployed persons ^a	Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %
		24 lata i mniej and less	25 - 54	55 lat i więcej and more		
		w %	in %			
OGÓLEM	138319	17,6	69,1	13,3	40950	x
TOTAL						
Część polska	68485	18,5	71,2	10,3	18549	x
<i>Polish part</i>						
Powiaty:						
<i>Powiaty:</i>						
cieszyński	4478	20,0	70,0	10,0	1523	7,0
głubczycki	2177	22,8	66,2	11,0	641	12,7
jeleniogórski	2640	10,0	76,4	13,6	589	13,9
kamiennogórski	2354	18,0	71,6	10,5	338	16,6
kłodzki	12596	17,5	72,8	9,7	4341	21,6
lubański	4090	19,7	69,8	10,4	1301	22,2
lwówecki	2960	14,2	75,1	10,6	775	19,7
nyski	6416	18,1	71,4	10,6	1157	13,9
prudnicki	2608	21,0	68,1	10,9	631	13,6
raciborski	1851	23,2	66,3	10,5	604	5,5
wałbrzyski	9863	14,7	75,2	10,1	2609	15,1
wodzisławski	3482	28,3	64,7	7,0	745	7,5
ząbkowicki	4224	20,2	69,1	10,7	997	17,3
zgorzelecki	3625	21,8	68,1	10,2	1119	10,7
Miasta na prawach powiatu:						
<i>Cities with powiat status:</i>						
Jastrzębie Zdrój	2740	27,0	66,8	6,2	750	6,8
Jelenia Góra	2381	9,6	74,1	16,3	429	6,5
Część czeska	69834	16,7	67,1	16,2	22401	x
<i>Czech part</i>						
Powiaty:						
<i>Powiaty:</i>						
Bruntál	5829	14,9	68,8	16,2	2163	11,1
Frydek-Místek	6814	15,4	66,2	18,3	1892	5,9
Jablonec nad Nisou	3339	20,3	66,4	13,3	711	6,6
Jeseník	2540	13,2	70,2	16,5	643	11,5
Karviná	16896	14,2	70,0	15,8	8434	11,5
Liberec	6233	19,4	63,7	16,9	1607	6,7
Náchod	2697	21,5	65,1	13,4	285	4,4
Opava	7032	18,3	66,6	15,1	2443	7,5
Rychnov nad Kněžnou	1639	21,2	63,7	15,1	115	4,0
Semily	2725	17,3	66,4	16,3	672	7,0
Šumperk	5298	17,2	67,0	15,8	1621	8,1
Trutnov	4132	17,5	64,1	18,3	795	6,1
Ústí nad Orlicí	4660	16,9	65,5	17,6	1020	6,1

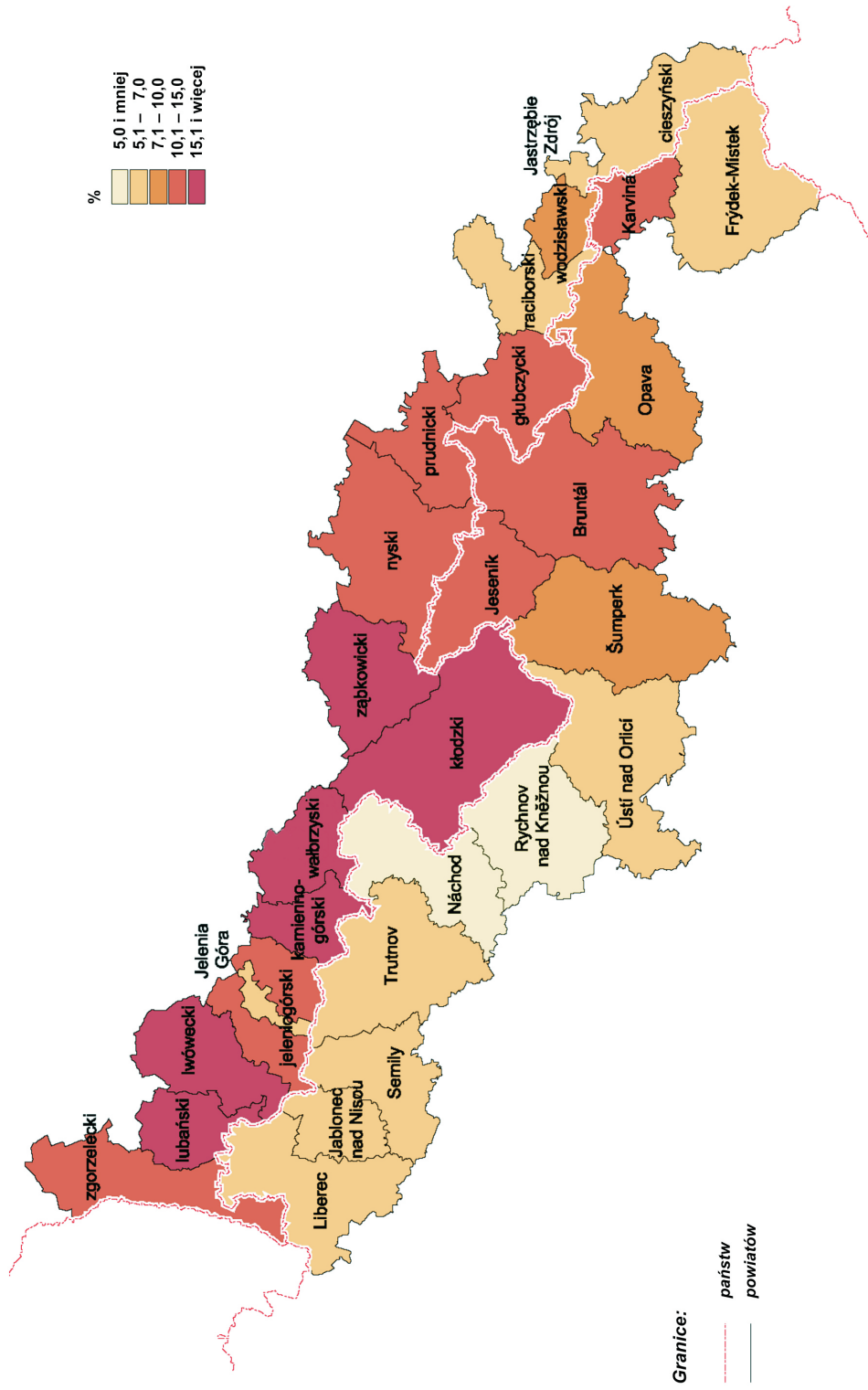
a Pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok.

a Persons without work for more than 12 months.

Źródło: część czeska – Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych Republiki Czeskiej.

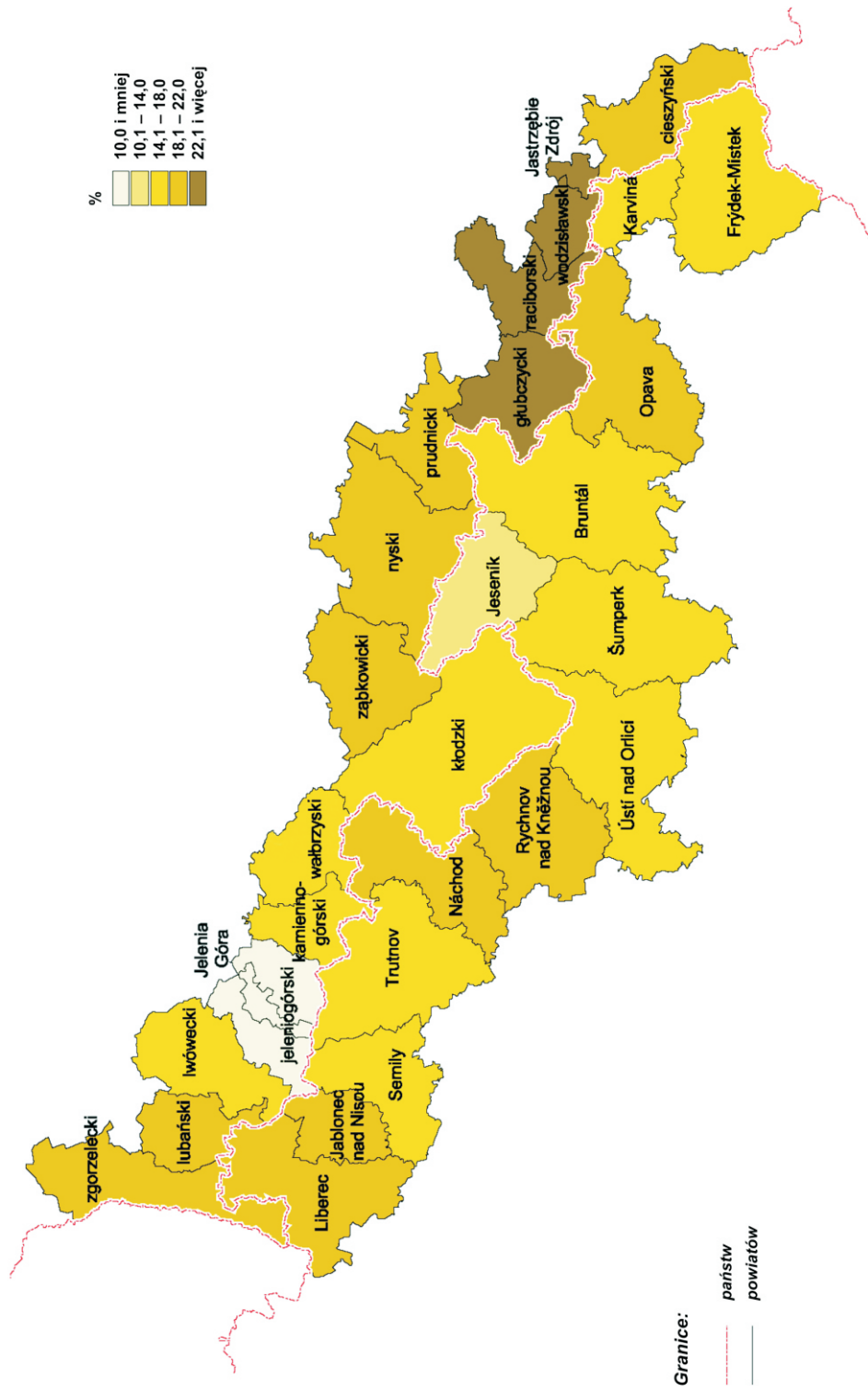
Source: Czech part – The Ministry of Labour and Social Affairs of the Czech Republic.

Kartogram 7. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2008 r.
Stan w dniu 31 XII

Kartogram 8. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w wieku 24 lata i mniej w ogólnej liczbie bezrobotnych w 2008 r.

Stan w dniu 31 XII

3. Euroregiony na pograniczu polsko-czeskim

3.1. Podstawy prawne oraz cele funkcjonowania

Na pograniczu polsko-czeskim funkcjonuje sześć euroregionów. Są to: Nysa (polsko-czesko-niemiecki), Glacensis, Pradziad, Silesia, Śląsk Cieszyński i Beskidy (polsko-czesko-słowacki). Utworzono je w latach 1991-2000. Dokładne daty ich powstania przedstawiono w tabelicy 3.1.

TABL. 3.1. **CHRONOLOGIA TWORZENIA EUROREGIONÓW NA POGRANICZU POLSKO-CZESKIM**
CHRONOLOGY OF CREATING EUROREGIONS IN POLISH-CZECH BORDERLAND

EUROREGIONY <i>EUROREGIONS</i>	Data utworzenia <i>Date of creation</i>
Neisse-Nisa-Nysa	21 grudnia 1991
Glacensis	5 grudnia 1996
Pradziad	2 lipca 1997
Śląsk Cieszyński	22 kwietnia 1998
Silesia	20 września 1998
Beskidy	9 czerwca 2000

Podstawy prawne prowadzenia współpracy transgranicznej, a także funkcjonowania euroregionów na granicach Polski tworzą porozumienia dwustronne zawarte pomiędzy naszym krajem i krajami sąsiedzkimi. Polska zawarła takie porozumienia ze wszystkimi państwami sąsiadującymi. Uwzględniają one podstawowe cele i zasady prowadzenia różnych form współpracy ponadgranicznej, przewidziane w wielostronnych umowach międzynarodowych. Najważniejsze porozumienia pomiędzy Polską a Republiką Czeską w zakresie współpracy transgranicznej to:

- Porozumienie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Czeskiej o współpracy transgranicznej, sporządzone w Warszawie dnia 8 września 1994 roku;
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Czeskiej o małym ruchu granicznym, sporządzona w Pradze dnia 17 stycznia 1995 roku;
- Statut Polsko-Czeskiej Komisji Międzyrządowej do spraw Współpracy Transgranicznej sporządzonej w Karpaczu 1 czerwca 1995 roku;
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Czeskiej o przejściach granicznych, przejściach na szlakach turystycznych, przecinających granicę państwową oraz zasadach przekraczania granicy poza przejściami granicznymi podpisana w Warszawie 22 listopada 1996 roku;
- Umowa między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czeską o współpracy w odprawie granicznej, podpisana w Pradze 25 maja 1999 roku;

- ❑ Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską o współpracy w sprawach granicznych, podpisana w Pradze 25 maja 1999 roku;
- ❑ Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską o zmianie Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską o małym ruchu granicznym, sporządzonej w Pradze dnia 17 stycznia 1995 roku, podpisana w Warszawie 8 czerwca 2000 roku;
- ❑ Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską w sprawie utrzymania drogowych granicznych obiektów mostowych i wspólnych odcinków dróg na polsko-czeskiej granicy państwowej, podpisana w Warszawie 9 marca 1998 roku, weszła w życie 15 lutego 2001 roku.

Przy ustalaniu celów współpracy w poszczególnych euroregionach nawiązano do umów i porozumień o współpracy transgranicznej i międzyregionalnej zawartych przez rząd Polski z krajami sąsiadującymi, a także do Europejskiej Karty Regionów Granicznych i Transgranicznych oraz Europejskiej Konwencji o Współpracy między Wspólnotami i Władzami Terytorialnymi. Uwzględniono również specyficzne warunki występujące na pograniczu, regionalne i lokalne potrzeby oraz możliwości realizacyjne. **Podstawowym celem współpracy w euroregionach jest rozwój społeczno-gospodarczy, stała poprawa warunków życia mieszkańców oraz ułatwianie wzajemnych kontaktów pomiędzy społecznościami wspólnoty.**

Sposoby formułowania celów i zadań niezbędnych do realizacji w poszczególnych euroregionach przedstawia tablica 3.2.

TABL. 3.2. **CELE I ZADANIA EUROREGIONÓW**
OBJECTIVES AND TASKS OF EUROREGIONS

EUROREGIONY <i>EUROREGIONS</i>	Cele i zadania <i>Objectives and tasks</i>
Neisse-Nisa-Nysa	usunięcie negatywnych wpływów granic państw; polepszenie standardu życia mieszkańców w euroregionie; polepszenie naturalnych i polityczno-kulturalnych warunków życia; rozwój potencjału gospodarki w euroregionie;
Glacensis	wspieranie działań w zakresie: procesu integracji europejskiej; współpracy w planowaniu przestrzennym; ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego; współpracy w sferze gospodarczej i handlowej; budowy i wzajemnej adaptacji infrastruktury technicznej; współpracy przy likwidowaniu pożarów i kataklizmów; współpracy w rozwoju turystyki przygranicznej; współpracy z organami rządowymi przy budowie nowych przejść granicznych; wymiany kulturalnej i troski o wspólne dziedzictwo kultury; współpracy w sferze humanitarnej, socjalnej wraz z zapewnieniem bezpieczeństwa dla obywateli; współpracy Górskich Ochotniczych Pogotowi Ratunkowych; współpracy w dziedzinie szkolnictwa, młodzieży i wychowania fizycznego;
Pradziad	wspieranie współpracy na terenach przygranicznych przede wszystkim w dziedzinach: współpracy w zagadnieniach planowania przestrzennego, środowiska naturalnego; podnoszenia na wyższy poziom gospodarki i wzrost poziomu życia; budowy i przysposabiania struktur transgranicznych; współpracy przy likwidacji pożarów i katastrof; współpracy w rozwoju turystyki i przejść granicznych dla ruchu osobowego i towarowego; wymiany kulturalnej i dbania o wspólne dziedzictwo kulturowe; polepszania możliwości kontaktów międzyludzkich; współpracy w zakresie pomocy społecznej i humanitaryzmu;

TABL. 3.2. CELE I ZADANIA EUROREGIONÓW (dok.)
OBJECTIVES AND TASKS OF EUROREGIONS

EUROREGIONY EUROREGIONS	Cele i zadania Objectives and tasks
Silesia	podejmowanie wspólnych działań gwarantujących równomierny i zrównoważony rozwój regionu oraz zbliżenie jego mieszkańców i instytucji po obu stronach granicy poprzez: podnoszenie poziomu życia obywateli mieszkających w euroregionie, poprzez wspólne wspieranie inwestycji i programów gospodarczych; szkolenia zawodowe i programy zmierzające do likwidacji bezrobocia; popieranie idei jedności europejskiej; współpracę i wymianę grup społecznych, naukowych, zawodowych, kulturalnych, środowisk młodzieżowych, w celu wzajemnego poznania społeczności zamieszkujących regiony graniczne; utrzymanie oraz poprawienie stanu środowiska naturalnego; poprawę gospodarki rolnej i leśnej; wzajemną pomoc na wypadek katastrof i klęsk żywiołowych; rozwój współpracy gospodarczej; rozwój skoordynowanego transgranicznego planowania przestrzennego; budowę oraz dostosowanie infrastruktury dla potrzeb ruchu granicznego i regionalnego; budowę kompleksowego systemu informacji w celu wymiany danych w euroregionie; działalność wydawnicza;
Śląsk Cieszyński	wspieranie działań w następujących dziedzinach: wymiana doświadczeń i informacji dotyczących rozwoju regionu; rozwiązywanie wspólnych problemów w dziedzinie transportu, komunikacji i łączności oraz bezpieczeństwa obywateli; rozwój turystyki, ruchu podróży łącznie z dalszym usprawnieniem ruchu granicznego; akcje wspierające rozwój kultury, oświaty i sportu, zwłaszcza wymiana informacji dotyczących tych działań; współpraca między szkołami i młodzieżą na terenie euroregionu; rozwiązywanie wspólnych problemów dotyczących ekologii i środowiska naturalnego;
Beskidy	rozwój procesów integrujących społeczność Euroregionu Beskidy i budujących demokrację lokalną; rozwój gospodarczy aktywowany szczególnie przez budowanie transgranicznych powiązań kooperacyjnych; dbanie o bogactwo zasobów przyrody i ochrona środowiska; optymalny rozwój potencjału ludzkiego i podniesienie jakości życia mieszkańców euroregionu;

Źródło: statuty i porozumienia euroregionów.

Source: statutes and agreements of Euroregions.

Wszystkie euroregiony na pograniczu polsko-czeskim, w odróżnieniu od euroregionów na pograniczu wschodnim, północnym i częściowo południowym naszego kraju, zostały utworzone według modelu samorządowego, w którym prace organizacyjne przy tworzeniu euroregionu zawsze rozpoczynano na poziomie lokalnym (od „dołu”). Po obu stronach granicy jednostki samorządowe z własnej woli jednozczyły się w związki celowe. W kolejnym etapie, po uzyskaniu osobowości prawnej, powoływano euroregion poprzez zawarcie odpowiedniej umowy. Umowa w sposób całościowy określa zasady funkcjonowania powstałej wspólnoty, a więc strukturę organizacyjną, zadania i kompetencje organów, zasady finansowania, prawa i obowiązki stron oraz główne cele współpracy w euroregionie. Euroregion jest w tym modelu dobrowolnym związkiem stowarzyszeń gmin i powiatów, czyli wspólnotą związków celowych lokalnych jednostek samorządowych. Obejmuje swoim obszarem gminy i powiaty będące członkami tych związków. Należy przyjąć, że członkostwo w stowarzyszeniu jest tożsame z członkostwem w euroregionie. Stronami współpracy w euroregionach są stowarzyszenia.

3.2. Wybrane dane statystyczne

Największym euroregionem na pograniczu polsko-czeskim zarówno pod względem liczby ludności, jak i powierzchni jest Euroregion Nysa. Tworzą go trzy stowarzyszenia krajowe jednostek samorządowych (we wspólnocie uczestniczą też partnerzy niemieccy) zrzeszające łącznie 179 gmin i 10 powiatów.

TABL. 3.3. CZŁONKOWIE EUROREGIONÓW NA POGRANICZU POLSKO-CZESKIM WEDŁUG RODZAJÓW W 2009 R.
Stan w dniu 31 XII
MEMBERS OF EUROREGIONS IN POLISH-CZECH BORDERLAND BY KINDS IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Członkowie ogółem Members	Gminy Gminas	Powiaty Powiats	Inni członkowie Others members
Nisse-Nisa-Nysa	192	179	10	3
strony: polska	53	44	8	1
niemiecka	2	–	2	–
czeska	137	135	–	2
Glacensis	137	129	2	6
strony: polska	33	31	2	–
czeska	104	98	–	6
Pradziad	113	108	5	–
strony: polska	40	35	5	–
czeska	73	73	–	–
Silesia	80	77	–	3
strony: polska	19	19	–	–
czeska	61	58	–	3
Śląsk Cieszyński	63	62	1	–
strony: polska	17	16	1	–
czeska	46	46	–	–
Beskidy	183	172	4	7
strony: polska	41	30	4	7
czeska	61	61	–	–
słowacka	81	81	–	–

Najmniejszym i jednocześnie najgęściej zaludnionym euroregionem na tym pograniczu był Śląsk Cieszyński. Również w Euroregionie Silesia gęstość zaludnienia była znacznie wyższa niż w pozostałych euroregionach. Najbardziej zurbanizowanym euroregionem był Euroregion Silesia. W czeskich częściach wszystkich euroregionów tego pogranicza odsetek ludności zamieszkałej w miastach był wyższy niż w polskich. Wynika to z faktu nadawania praw miejskich w Republice Czeskiej znacznie mniejszym jednostkom osadniczym niż w Polsce.

Struktura wiekowa ludności w krajowych częściach poszczególnych euroregionów była zbliżona. Najwyższy odsetek dzieci i młodzieży (0-14 lat) był w polskich częściach euroregionów Śląsk Cieszyński i Beskidy. Na tle całego pogranicza pol-

sko-czeskiego znacznie „starsza” była ludność zamieszkała w niemieckiej części Euroregionu Nysa.

Najwięcej urodzeń żywych na 1000 ludności zarejestrowano w euroregionach Silesia i Śląsk Cieszyński, w większości euroregionów był on wyższy po stronie czeskiej.

Przyrost naturalny był dodatni w dwóch spośród sześciu porównywanych euroregionów – Śląsku Cieszyńskim i Beskidach³. W przekroju części krajowych szczególnie wysoki był w czeskich częściach Euroregionów Nysa i Beskidy. Dane o ruchu migracyjnym ludności wskazują, że w pięciu spośród sześciu porównywanych euroregionów przeważał odpływ ludności, tylko w Euroregionie Beskidy i w czeskiej części Euroregionu Nysa saldo migracji było dodatnie.

Obszar pogranicza polsko-czeskiego jest w przeważającej części górzysty, atrakcyjny turystycznie. Zdecydowanie najwięcej turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania znajduje się w zachodniej części pogranicza na obszarze Euroregionu Nysa, szczególnie w jego czeskiej części (Czeskie Karkonosze). Duża ilość obiektów turystycznych znajduje się także w czeskich częściach euroregionów Glacensis i Pradziad.

Brak aktualnych danych na temat zasobów mieszkaniowych w czeskich częściach euroregionów nie pozwala na bezpośrednie porównanie. Powierzchnia użytkowa mieszkań w polskich częściach była znacznie większa niż w czeskich. Częściowo wynika to z innej metodologii liczenia powierzchni użytkowej mieszkań w Republice Czeskiej (por. wyjaśnienia na str. 17). Współczynnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 osób osiągnął najwyższe wartości w euroregionach Beskidy i Śląsk Cieszyński.

Struktura podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarach poszczególnych euroregionów według sektorów ekonomicznych była zróżnicowana. Udział podmiotów sektora rolniczego wahał się w przedziale od 2,8% w Euroregionie Silesia do 5,3% w Euroregionie Pradziad. Podmioty sektora przemysłowego miały największy udział w Euroregionie Nysa, zdecydowała o tym ich duża liczba w czeskiej części Euroregionu. Podmioty sektora usługowego miały największy udział w euroregionach Silesia i Śląsk Cieszyński. We wszystkich polskich częściach euroregionów udział podmiotów sektora usługowego był wyższy niż w częściach czeskich.

W prezentowanych tablicach statystycznych dane o Euroregionie Beskidy dotyczą tylko części polskiej i czeskiej.

³ Dane dotyczą tylko części polskiej i czeskiej Euroregionu.

TABL. 3.4. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ W EUROREGIONACH POLSKO-CZEKICH W 2008 R.
 Stan w dniu 31 XII
AREA AND POPULATION IN POLISH-CZECH EUROREGIONS IN 2008
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w km ² Area in km ²	Ludność Population			Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males
		w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w miastach w % ogółu ludności in urban areas in % of total popu- lation	na 1 km ² per 1 km ²	
NEISSE-NISA-NYSA					
OGÓLEM	12753	1637846	67,7	128,4	105,2
TOTAL					
STRONA: PART:					
Polska	5595	581663	63,0	104,0	107,7
Polish					
Czeska	2644	442403	86,0	167,3	104,8
Czech					
Niemiecka	4497	613780	59,1	136,5	103,2
German					
GLACENSIS					
OGÓLEM	5047	741255	76,4	146,9	108,3
TOTAL					
STRONA: PART:					
Polska	3266	484542	73,1	148,4	110,1
Polish					
Czeska	1781	256713	82,8	144,1	105,0
Czech					
PRADZIAD					
OGÓLEM	7542	876784	60,6	116,3	106,9
TOTAL					
STRONA: PART:					
Polska	5662	746038	59,3	131,8	107,6
Polish					
Czeska	1880	130746	68,3	69,5	103,1
Czech					
SILESIA					
OGÓLEM	2741	817990	78,9	298,4	106,2
TOTAL					
STRONA: PART:					
Polska	1453	287189	59,9	197,7	106,6
Polish					
Czeska	1288	530801	89,2	412,0	106,0
Czech					

TABL. 3.4. **POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ W EUROREGIONACH POLSKO-CZEKICH W 2008 R. (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
AREA AND POPULATION IN POLISH-CZECH EUROREGIONS IN 2008 (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w km ² Area in km ²	Ludność Population			Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males
		w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w miastach w % ogółu ludności in urban areas in % of total popu- lation	na 1 km ² per 1 km ²	
ŚLĄSK CIESZYŃSKI					
OGÓLEM	1730	656820	69,8	379,7	104,1
TOTAL					
STRONA: PART:					
Polska	967	306108	56,8	316,6	105,9
Polish					
Czeska	763	350712	81,2	459,6	102,6
Czech					
BESKIDY					
STRONA: PART:					
Polska	3036	726388	43,6	239,3	106,2
Polish					
Czeska	948	165509	51,4	174,5	103,1
Czech					

TABL. 3.5. **LUDNOŚĆ WEDŁUG GRUP WIEKU W EUROREGIONACH POLSKO-CZEKICH W 2008 R.**
 Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY AGE IN POLISH-CZECH EUROREGIONS IN 2008
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poniżej 15 lat Below 15 years	15-64	65 lat i więcej 65 years and more
		w % ogółu ludności in % of total population		
NEISSE-NISA-NYSA				
OGÓLEM	1637846	13,3	68,9	17,8
TOTAL				
STRONA: PART:				
Polska	581663	14,6	72,2	13,2
Polish				
Czeska	442403	14,8	71,4	13,7
Czech				
Niemiecka	613780	10,9	64,0	25,1
German				

TABL. 3.5. LUDNOŚĆ WEDŁUG GRUP WIEKU W EUROREGIONACH POLSKO-CZESKICH
W 2008 R. (dok.)
 Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY AGE IN POLISH-CZECH EUROREGIONS IN 2008 (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poniżej 15 lat Below 15 years	15-64	65 lat i więcej 65 years and more
		w % ogółu ludności in % of total population		
GLACENSIS				
OGÓLEM	741255	13,9	71,2	14,9
TOTAL				
STRONA: PART:				
Polska	484542	13,4	71,7	14,9
Polish				
Czeska	256713	14,7	70,2	15,1
Czech				
PRADZIAD				
OGÓLEM	876784	13,9	72,1	14,0
TOTAL				
STRONA: PART:				
Polska	746038	13,8	72,1	14,1
Polish				
Czeska	130746	14,6	72,1	13,3
Czech				
SILESIA				
OGÓLEM	817990	14,3	71,1	14,6
TOTAL				
STRONA: PART:				
Polska	287189	14,6	71,1	14,3
Polish				
Czeska	530801	14,2	71,0	14,8
Czech				
ŚLĄSK CIESZYŃSKI				
OGÓLEM	656820	14,9	71,3	13,8
TOTAL				
STRONA: PART:				
Polska	306108	16,0	71,3	12,7
Polish				
Czeska	350712	14,0	71,2	14,8
Czech				
BESKIDY				
STRONA: PART:				
Polska	726388	16,0	70,7	13,3
Polish				
Czeska	165509	14,3	71,4	14,2
Czech				

TABL. 3.6. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI I SALDO MIGRACJI W EUROREGIONACH
POLSKO-CZESKICH W 2008 R.
VITAL STATISTICS AND NET MIGRATION IN POLISH-CZECH EUROREGIONS
IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe <i>Live births</i>	Zgony <i>Deaths</i>		Przyrost naturalny <i>Natural increase</i>	Małżeństwa <i>Marriages</i>	Saldo migracji <i>Net migration</i>
		ogółem <i>total</i>	w tym niemowląt ^a <i>of which infants^a</i>			
		na 1000 ludności		per 1000 population		
NEISSE-NISA-NYSA						
OGÓŁEM	9,6	11,1	4,5	-0,2	5,3	-2,9
TOTAL						
STRONA:						
PART:						
Polska	10,1	11,1	6,1	-0,9	6,4	-2,0
<i>Polish</i>						
Czeska	11,9	9,8	4,0	6,8	5,4	4,7
<i>Czech</i>						
Niemiecka	7,4	12,0	3,0	-4,6	4,2	-9,0
<i>German</i>						
GLACENSIS						
OGÓŁEM	10,1	11,3	6,3	-1,5	5,9	-2,1
TOTAL						
STRONA:						
PART:						
Polska	9,5	12,3	8,5	-2,8	6,3	-2,8
<i>Polish</i>						
Czeska	11,3	9,3	2,8	1,0	4,9	-0,9
<i>Czech</i>						
PRADZIAD						
OGÓŁEM	9,1	9,8	5,9	-1,2	5,9	-3,4
TOTAL						
STRONA:						
PART:						
Polska	9,0	9,6	6,3	-0,7	6,1	-3,3
<i>Polish</i>						
Czeska	10,2	10,4	3,8	-4,1	4,7	-3,8
<i>Czech</i>						
SILESIA						
OGÓŁEM	10,7	10,4	4,5	-0,7	5,6	-1,2
TOTAL						
STRONA:						
PART:						
Polska	9,8	9,8	6,4	-0,0	6,3	-0,6
<i>Polish</i>						
Czeska	11,1	10,7	3,5	-1,1	5,2	-1,5
<i>Czech</i>						
ŚLĄSK CIESZYŃSKI						
OGÓŁEM	10,7	9,5	6,7	0,3	5,9	-1,0
TOTAL						
STRONA:						
PART:						
Polska	11,1	8,5	7,9	2,6	7,0	-0,3
<i>Polish</i>						
Czeska	10,3	10,4	5,5	-1,6	5,0	-1,5
<i>Czech</i>						

a Na 1000 urodzeń żywych.

a Per 1000 live births.

TABL. 3.6. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI I SALDO MIGRACJI W EUROREGIONACH
POLSKO-CZESKICH W 2008 R. (dok.)
VITAL STATISTICS AND NET MIGRATION IN POLISH-CZECH EUROREGIONS
IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Małżeństwa Marriages	Saldo migracji Net migration
		ogółem total	w tym niemowląt ^a of which infants ^a			
BESKIDY						
STRONA: PART:						
Polska Polish	11,3	9,2	5,5	2,1	6,9	1,1
Czeska Czech	10,2	10,1	2,9	6,3	4,8	6,1

a Na 1000 urodzeń żywych.

a Per 1000 live births.

TABL. 3.7. TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W EUROREGIONACH
POLSKO-CZESKICH W 2008 R.
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN POLISH-CZECH
EUROREGIONS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			Miejsca nocle- gowe Number of beds	Miejsca nocle- gowe na 100 lud- ności ^a Number of beds per 100 popula- tion ^a	Wskaź- nik gęstości bazy nocle- gowej ^b Density rate of accom- moda- tion
		hotele hotels	pensjo- naty board- ing houses	kem- pingi camping sites			
NEISSE-NISA-NYSA							
OGÓLEM TOTAL	1570	286	418	60	78166	4,8	6,1
STRONA: PART:							
Polska Polish	422	77	35	6	24151	4,1	4,3
Czeska ^c Czech	786	112	327	23	38780	8,8	14,7
Niemiecka ^d German	362	97	56	31	15235	2,5	3,4

a Wskaźnik funkcji turystycznej według Baretje'a. b Liczba miejsc noclegowych przypadających na 1 km² danej powierzchni. c Obiekty turystyczne dysponujące przynajmniej 5 pokojami lub 10 miejscami noclegowymi. d Kempingi nie są ujęte w obiektach turystycznych ogółem, obiekty turystyczne dysponujące przynajmniej 8 miejscami noclegowymi.

a Tourist function index by Baretje. b Number of beds per area. c Tourist accommodation establishments with at least 5 rooms or 10 beds. d Camping sites are not included in the total number of tourist accommodation establishments; tourist accommodation establishments with at least 8 beds.

TABL. 3.7. TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W EUROREGIONACH
 POLSKO-CZESKICH W 2008 R. (cd.)
 COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN POLISH-CZECH
 EUROREGIONS IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			Miejsca nocle- gowe Number of beds	Miejsca nocle- gowe na 100 lud- ności ^a Number of beds per 100 popula- tion ^a	Wskaź- nik gęstości bazy nocle- gowej ^b Density rate of accom- moda- tion
		hotele hotels	pensjo- naty board- ing houses	kem- pingi camping sites			
GLACENSIS							
OGÓŁEM	587	136	179	19	31845	4,3	6,3
TOTAL							
STRONA:							
PART:							
Polska	138	29	7	3	9621	2,0	2,9
Polish							
Czeska ^c	449	107	172	16	22224	8,7	12,5
Czech							
PRADZIAD							
OGÓŁEM	333	53	94	6	18002	2,1	2,4
TOTAL							
STRONA:							
PART:							
Polska	84	20	2	4	5706	0,8	1,0
Polish							
Czeska ^c	249	33	92	2	12296	9,4	6,5
Czech							
SILESIA							
OGÓŁEM	113	53	23	4	7732	0,9	2,8
TOTAL							
STRONA:							
PART:							
Polska	17	7	–	1	1292	0,4	0,9
Polish							
Czeska ^c	96	46	23	3	6440	1,2	5,0
Czech							
ŚLĄSK CIESZYŃSKI							
OGÓŁEM	199	43	24	3	16928	2,6	9,8
TOTAL							
STRONA:							
PART:							
Polska	115	25	4	1	12321	4,0	12,7
Polish							
Czeska ^c	84	18	20	2	4607	1,3	6,0
Czech							

a Wskaźnik funkcji turystycznej według Baretje'a. b Liczba miejsc noclegowych przypadających na 1 km² danej powierzchni. c Obiekty turystyczne dysponujące przynajmniej 5 pokojami lub 10 miejscami noclegowymi.

a Tourist function index by Baretje. b Number of beds per area. c Tourist accommodation establishments with at least 5 rooms or 10 beds.

TABL. 3.7. **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W EUROREGIONACH POLSKO-CZESKICH W 2008 R. (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN POLISH-CZECH EUROREGIONS IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>			Miejsca nocle- gowe <i>Number of beds</i>	Miejsca nocle- gowe na 100 lud- ności ^a <i>Number of beds per 100 popula- tion^a</i>	Wskaź- nik gęstości bazy nocle- gowej ^b <i>Density rate of accom- moda- tion</i>
		hotele <i>hotels</i>	pensjo- naty <i>board- ing houses</i>	kem- pingi <i>camping sites</i>			
		stan w dniu 31 VII <i>as of 31 VII</i>					
BESKIDY							
STRONA: PART:							
Polska <i>Polish</i>	166	21	3	2	9848	1,4	3,2
Czeska ^c <i>Czech</i>	113	25	25	7	6944	4,2	7,3

^a Wskaźnik funkcji turystycznej według Baretje'a. ^b Liczba miejsc noclegowych przypadająca na daną powierzchnię. ^c Obiekty turystyczne dysponujące przynajmniej 5 pokojami lub 10 miejscami noclegowymi.

^a *Tourist function index by Baretje. ^b Number of beds per area. ^c Tourist accommodation establishments with at least 5 rooms or 10 beds.*

TABL. 3.8. **ZASOBY MIESZKANIOWE^a W EUROREGIONACH POLSKO-CZESKICH W 2008 R.**
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS^a IN POLISH-CZECH EUROREGIONS IN 2008
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania <i>Dwellings</i>	Przeciętna liczba osób <i>Average number of persons</i>		Przeciętna powierz- chnia użytkowa ^b <i>Average usable floor space</i>		Mieszkania na 1000 ludności <i>Dwellings per 1000 population</i>	
		na mie- szkanie <i>per dwel- ling</i>	na izbę <i>per room</i>	mieszkania <i>per dwel- ling</i>	na 1 osobę <i>per person</i>		
				w m ²	in m ²		
NEISSE-NISA-NYSA							
STRONA: PART:							
Polska <i>Polish</i>	205259	2,8	0,8	69,4	24,5	352,9	
Czeska <i>Czech</i>	164110	2,6	1,0	48,5	18,7	377,9	
Niemiecka <i>German</i>	324518	1,9	0,5	74,4	39,4	528,7	
GLACENSIS							
STRONA: PART:							
Polska <i>Polish</i>	182205	2,7	1,2	62,7	23,6	376,0	
Czeska <i>Czech</i>	95419	2,7	1,0	49,0	18,4	370,2	

^a Strona czeska – dane ze spisu ludności, stan w dniu 1 III 2001 r. ^b Strona czeska – powierzchnia mieszkalna, tj. izby o powierzchni 8 m² i więcej oraz część powierzchni kuchni przekraczająca 12 m².

^a *Czech part – results of the census, as of 1 III 2001. ^b Czech part – living area: rooms with an area 8 m² and more and part of the floor of the kitchen having the area 12 m² and more.*

TABL. 3.8. ZASOBY MIESZKANIOWE W EUROREGIONACH POLSKO-CZEKICH W 2008 R.^a
(dok.)
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS IN POLISH-CZECH EUROREGIONS IN 2008^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania Dwellings	Przeciętna liczba osób Average number of persons		Przeciętna powierzchnia użytkowa ^b Average usable floor space ^b		Mieszkania na 1000 ludności Dwellings per 1000 population
		na mieszkanie per dwelling	na izbę per room	mieszkania per dwelling	na 1 osobę per person	
				w m ²	in m ²	
PRADZIAD						
STRONA: PART:						
Polska	249428	3,0	0,8	74,8	25,0	334,3
Polish						
Czeska	47197	2,8	1,0	50,6	18,1	351,7
Czech						
SILESIA						
STRONA: PART:						
Polska	92916	3,1	0,7	80,3	26,0	323,5
Polish						
Czeska	208830	2,6	1,0	45,5	17,7	384,8
Czech						
ŚLĄSK CIESZYŃSKI						
STRONA: PART:						
Polska	103488	3,0	0,7	81,4	27,5	338,1
Polish						
Czeska	131507	2,7	1,0	45,1	16,8	367,5
Czech						
BESKIDY						
STRONA: PART:						
Polska	236222	3,1	0,8	80,2	26,1	325,2
Polish						
Czeska	57491	2,8	1,0	52,4	19,0	356,0
Czech						

a Strona czeska – dane ze spisu ludności, stan w dniu 1 III 2001 r. b Strona czeska – powierzchnia mieszkalna, tj. izby o powierzchni 8 m² i więcej oraz część powierzchni kuchni przekraczająca 12 m².

a Czech part – results of the census, as of 1 III 2001. b Czech part – living area: rooms with an area 8 m² and more and part of the floor of the kitchen having the area 12 m² and more.

TABL. 3.9. MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W EUROREGIONACH
POLSKO-CZEKICH W 2008 R.
DWELLINGS COMPLETED IN POLISH-CZECH EUROREGIONS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 ludności Per 1000 population	Na 1000 zawartych małżeństw Per 1000 marriages contracted	Przeciętna powierzchnia użytkowa ^a w m ² Average usable floor space ^a in m ²
NEISSE-NISA-NYSA				
OGOŁEM	3224	2,0	369,4	98,3
TOTAL				
STRONA: PART:				
Polska	1443	2,5	384,2	113,1
Polish				
Czeska	1337	3,0	561,5	68,6
Czech				
Niemiecka	444	0,7	171,4	139,6
German				
GLACENSIS				
OGOŁEM	1187	1,6	273,3	100,4
TOTAL				
STRONA: PART:				
Polska	584	1,2	189,5	133,0
Polish				
Czeska	603	2,3	477,4	68,8
Czech				
PRADZIAD				
OGOŁEM	1438	1,6	278,5	113,5
TOTAL				
STRONA: PART:				
Polska	1151	1,5	253,1	125,9
Polish				
Czeska	287	2,2	465,9	64,0
Czech				
SILESIA				
OGOŁEM	1337	1,6	293,6	99,4
TOTAL				
STRONA: PART:				
Polska	494	1,7	271,7	142,2
Polish				
Czeska	843	1,6	308,1	74,3
Czech				
ŚLĄSK CIESZYŃSKI				
OGOŁEM	1728	2,6	443,2	112,8
TOTAL				
STRONA: PART:				
Polska	1154	3,8	537,5	132,5
Polish				
Czeska	574	1,6	327,6	73,1
Czech				

^a a Strona czeska – powierzchnia mieszkalna, tj. izby o powierzchni 8 m² i więcej oraz część powierzchni kuchni przekraczająca 12 m².

^a a Czech part – living area: rooms with an area 8 m² and more and part of the floor of the kitchen having the area 12 m² and more.

TABL. 3.9. MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W EUROREGIONACH
POLSKO-CZEKICH W 2008 R. (dok.)
DWELLINGS COMPLETED IN POLISH-CZECH EUROREGIONS IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 ludności Per 1000 population	Na 1000 zawartych mażeństw Per 1000 marriages contracted	Przeciętna powierzchnia użytkowa ^a w m ² Average usable floor space ^a in m ²
BESKIDY				
STRONA: PART:				
Polska Polish	3300	4,6	663,3	123,5
Czeska Czech	602	3,6	763,0	79,9

^a Strona czeska – powierzchnia mieszkalna, tj. izby o powierzchni 8 m² i więcej oraz część powierzchni kuchni przekraczająca 12 m².

^a Czech part – living area: rooms with an area 8 m² and more and part of the floor of the kitchen having the area 12 m² and more.

TABL. 3.10. ZAREJESTROWANE PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WEDŁUG
SEKTORÓW EKONOMICZNYCH W EUROREGIONACH POLSKO-CZEKICH
W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

RECORDED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY ECONOMIC SECTORS
IN POLISH-CZECH EUROREGIONS IN 2008

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sektor ekonomiczny Economic sector		
		rolniczy agricultural	przemysłowy industry	usługowy services
		w % ogółem in % of total		
NEISSE-NISA-NYSA				
OGÓŁEM TOTAL	189936	3,8	26,2	69,7
STRONA: PART:				
Polska ^b Polish	57010	2,8	19,4	77,8
Czeska Czech	113318	4,4	29,2	66,0
Niemiecka German	19608	3,5	28,9	67,6
GLACENSIS				
OGÓŁEM TOTAL	111336	5,2	21,7	72,9
STRONA: PART:				
Polska ^b Polish	53161	2,7	17,4	79,9
Czeska Czech	58175	7,5	25,6	66,4

^a Część czeska – podmioty zarejestrowane w rejestrze podmiotów gospodarczych z przydzielonym tzw. numerem IČO, z częścią osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a Czech part – recorded in register of entities, with IČO Number including part of persons tending private farms in agriculture. ^b Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3.10. ZAREJESTROWANE PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WEDŁUG SEKTORÓW EKONOMICZNYCH W EUROREGIONACH POLSKO-CZESKICH W 2008 R. (dok.)
 Stan w dniu 31 XII
RECORDED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY ECONOMIC SECTORS IN POLISH-CZECH EUROREGIONS IN 2008 (cont.)
 As of 31 XII

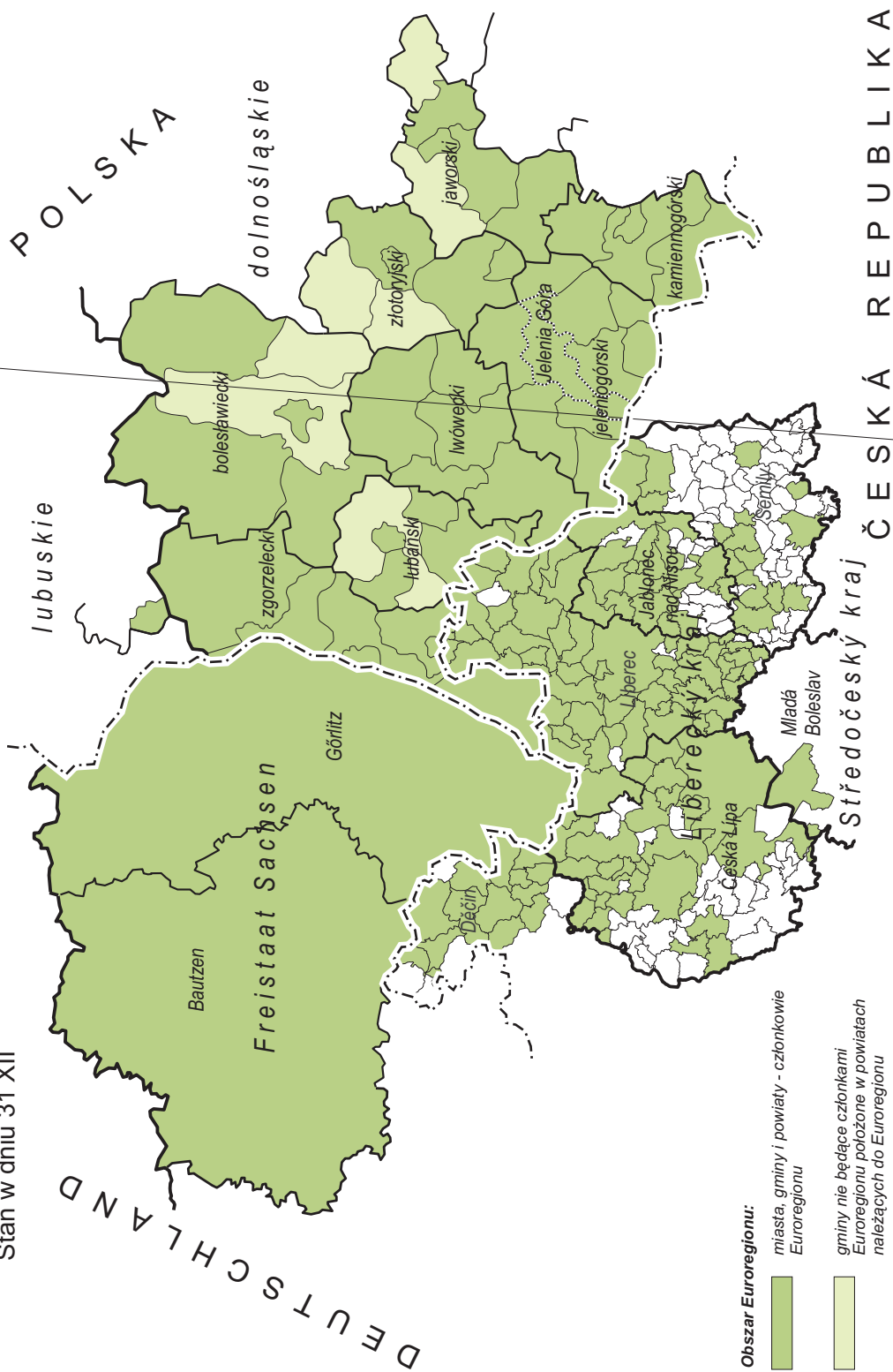
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Sektor ekonomiczny <i>Economic sector</i>		
		rolniczy <i>agricultural</i>	przemysłowy <i>industry</i>	usługowy <i>services</i>
		w % ogółem <i>in % of total</i>		
PRADZIAD				
OGOŁEM	103259	5,3	22,8	71,7
TOTAL				
STRONA: PART:				
Polska ^b	74353	5,4	22,8	71,8
<i>Polish</i>				
Czeska	28906	10,8	28,0	60,7
<i>Czech</i>				
SILESIA				
OGOŁEM	134405	2,8	22,4	74,4
TOTAL				
STRONA: PART:				
Polska ^b	20273	2,3	21,0	76,7
<i>Polish</i>				
Czeska	114132	2,9	22,6	74,0
<i>Czech</i>				
ŚLĄSK CIESZYŃSKI				
OGOŁEM	81562	3,9	21,4	74,3
TOTAL				
STRONA: PART:				
Polska ^b	26863	2,5	22,3	75,2
<i>Polish</i>				
Czeska	54699	4,6	21,0	73,8
<i>Czech</i>				
BESKIDY				
STRONA: PART:				
Polska ^b	72184	2,2	26,9	70,9
<i>Polish</i>				
Czeska	32261	6,7	22,2	70,5
<i>Czech</i>				

a Część czeska – podmioty zarejestrowane w rejestrze podmiotów gospodarczych z przydzielonym tzw. numerem IČO, z częścią osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

a Czech part – entities recorded in register of entities, with IČO Number, including part of persons tending private farms in agriculture. b Excluding persons tending private farms in agriculture.

3.3. Mapy euroregionów i wykazy członków

Mapa 5. Euroregion Neisse-Nisa-Nysa w 2009 r.
Stan w dniu 31 XII

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa

Strona polska

Gminy: (oznaczenia: m – gmina miejska, w – gmina wiejska zastosowano tylko w przypadkach, gdy członkiem Euroregionu jest jedna z dwóch gmin o tej samej nazwie lub obie)

1. Bogatynia	12. Kamienna Góra – w	23. Mysłakowice	34. Szklarska Poręba
2. Bolesławiec – m	13. Karpacz	24. Nowogrodziec	35. Świeradów Zdrój
3. Bolków	14. Kowary	25. Olszyna	36. Świerzawa
4. Gozdnicza	15. Leśna	26. Osiecznica	37. Węgliniec
5. Gromadka	16. Lubań – m	27. Paszowice	38. Wleń
6. Gryfów Śląski	17. Lubawka	28. Piechowice	39. Wojcieszów
7. Janowice Wielkie	18. Lubomierz	29. Pieńsk	40. Zawidów
8. Jawor	19. Lwówek Śląski	30. Podgórzyn	41. Zgorzelec – m
9. Jelenia Góra	20. Marciszów	31. Siekierczyn	42. Zgorzelec – w
10. Jeżów Sudecki	21. Mirsk	32. Stara Kamienica	43. Złotoryja – m
11. Kamienna Góra – m	22. Mściwojów	33. Sulików	44. Złotoryja – w

Powiaty:

45. Bolesławiecki	47. Jeleniogórski	49. Lubański	51. Zgorzelecki
46. Jaworski	48. Kamiennogórski	50. Lwówecki	52. Złotoryjski

Inni członkowie:

53. Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego - członek wspierający

Strona czeska

Gminy:

1. Albrechtice v J.h.	35. Hodkovice n. Mohelkou	69. Mařovice	103. Semily
2. Bedřihov	36. Holany	70. Mimoň	104. Šimonovice
3. Bělá pod Bezdězem	37. Horní Podluží	71. Mírová p. Kozákovem	105. Skalice u Č.L.
4. Bělá	38. Horní Řasnice	72. Mníšek	106. Sloup v Čechách
5. Benešov u Semil	39. Hrádek nad Nisou	73. Nová Ves n. Nisou	107. Šluknov
6. Bílá	40. Hrubá Skála	74. Nová Ves	108. Smržovka
7. Bílý Kostel nad Nisou	41. Jablonec nad Nisou	75. Nové Město p. Smrkem	109. Soběslavice
8. Bílý Potok	42. Jablonné v Podještědí	76. Noviny pod Ralskem	110. Sosnová
9. Blíževvedly	43. Janov nad Nisou	77. Nový Bor	111. Staré Křečany
10. Bozkov	44. Janův Důl	78. Nový Oldřichov	112. Stráž nad Nisou
11. Brniště	45. Jeřmanice	79. Ohrazenice	113. Stráž pod Ralskem
12. Bulovka	46. Jilemnice	80. Okrouhlá	114. Stvolínky
13. Čermousy	47. Jindřichovice p. Smrkem	81. Oldřichov v Hájích	115. Světlá p. Ještědem
14. Česká Lípa	48. Jiřetín p. Jedlovou	82. Osečná	116. Svijanský Újezd
15. Český Dub	49. Jiřetín pod Bukovou	83. Paceřice	117. Svojkov
16. Cetenov	50. Josefův Důl	84. Paseky nad Jizerou	118. Svor
17. Chotyně	51. Kamenický Šenov	85. Pěnčín	119. Sychrov
18. Chrastava	52. Karlovice	86. Pěnčín u Jablonce	120. Tanvald
19. Chřibská	53. Koberovy	87. Pertoltice	121. Turnov
20. Chuchelna	54. Kobyly	88. Polevsko	122. Varnsdorf
21. Čtveřín	55. Kořenov	89. Příšovice	123. Velké Hamry
22. Cvikov	56. Krásná Lípa	90. Proseč p. Ještědem	124. Velký Šenov
23. Dětrichov	57. Krásný Les	91. Prysk	125. Vilémov
24. Doksy	58. Křižany	92. Radčice	126. Višňová
25. Dolní Podluží	59. Krompach	93. Radimovice	127. Vlastibořice
26. Doubice	60. Kryštofovo Údolí	94. Rádlo	128. Všelibice
27. Dubnice	61. Kunratice	95. Radvanec	129. Záhoří
28. Frýdlant	62. Lázně Libverda	96. Ralsko	130. Zákupy
29. Habartice	63. Liberec	97. Raspenava	131. Zásada
30. Hamr na Jezeře	64. Lipová	98. Rokytnice n. Jizerou	132. Žďárek
31. Harrachov	65. Lišný	99. Rumburk	133. Zdislava
32. Hejnice	66. Lomnice n. Popelkou	100. Rybníště	134. Železný Brod
33. Heřmanice	67. Lučany nad Nisou	101. Rychnov u Jabl. n. N	135. Zlatá Olešnice
34. Hlavice	68. Mařenice	102. Rynoltice	

Inni członkowie:

136. Regionální hosp. komora NISA
137. Sdružení pro Český ráj

Strona niemiecka

Powiaty:

1. Bautzen
2. Görlitz

Mapa 6. Euroregion Glacensis w 2009 r.
Stan w dniu 31 XII

Granice:

- państw
- województw i okręgów
- powiatów
- gmin

Obszar Euroregionu:

- miasta, gminy i powiaty - członkowie Euroregionu
- gminy nie będące członkami Euroregionu położone w powiatach należących do Euroregionu

Euroregion Glacensis

Strona polska

Gminy: (oznaczenia: m – gmina miejska, w – gmina wiejska zastosowano tylko w przypadkach, gdy członkiem Euroregionu jest jedna z dwóch gmin o tej samej nazwie lub obie)

1. Bardo	12. Kłodzko – w	23. Radków
2. Bielawa	13. Kondratowice	24. Stoszowice
3. Bystrzyca Kłodzka	14. Kudowa Zdrój	25. Stronie Śląskie
4. Ciepłowody	15. Łądek Zdrój	26. Strzelin
5. Czarny Bór	16. Lewin Kłodzki	27. Szczytna
6. Duszniki Zdrój	17. Mieroszów	28. Walim
7. Dzierżoniów - m	18. Międzyzlesie	29. Wałbrzych
8. Głuszyca	19. Nowa Ruda – m	30. Ziębice
9. Jedlina-Zdrój	20. Nowa Ruda – w	31. Złoty Stok
10. Kamieniec Żąbkowicki	21. Polanica Zdrój	
11. Kłodzko – m	22. Przeworno	
Powiaty:		
32. Kłodzki	33. Żąbkowicki	

Strona czeska

Miasta i gminy:

1. Adršpach	34. Jaroměř	67. Proseč
2. Bačetín	35. Javornice	68. Říčky v Orlických horách
3. Bartošovice v Orlických horách	36. Kostelec nad Orlicí	69. Rokytnice v Orlických horách
4. Batňovice	37. Kounov	70. Rybník
5. Bělá nad Sítavou	38. Králík	71. Rychnov nad Kněžnou
6. Benecko	39. Královec	72. Sedloňov
7. Bernartice	40. Krchleby	73. Skuhrov nad Bělou
8. Bílá Voda u Javorníka	41. Křinice	74. Slatina nad Zdobnicí
9. Bohdašín	42. Kuks	75. Sněžné
10. Borohrádek	43. Kvasiny	76. Solnice
11. Borová	44. Lampertice	77. Šonov u Broumova
12. Bohuslavice nad Metují	45. Lánov	78. Špindlerův Mlýn
13. Borovnice	46. Lanškroun	79. Suchý Důl
14. Božanov	47. Lavičné	80. Svídnice
15. Broumov	48. Letohrad	81. Synkov-Slemeno
16. Bystré	49. Lhoty u Potštejna	82. Třebechovice pod Orebem
17. Častolovice	50. Liberk	83. Trutnov
18. Chleny	51. Lukovice	84. Ústí nad Orlicí
19. Chlístov	52. Městys Machov	85. Val u Dobrušky
20. Chotěvice	53. Meziměstí	86. Vamberk
21. Černý Důl	54. Náchod	87. Velichovky
22. Červený Kostelec	55. Nové Město nad Metují	88. Velké Poříčí
23. Česká Čermná	56. Nový Hrádek	89. Vítězná
24. Česká Skalice	57. Ohnišov	90. Vysoká Srbská
25. České Meziříčí	58. Olešnice v Orlických horách	91. Vrbice
26. Deštné v Orlických horách	59. Opočno	92. Vrbice
27. Dobré	60. Orlické Záhvoří	93. Záměl
28. Dobřany	61. Osečnice	94. Žacléř
29. Dobruška	62. Pěčín	95. Žamberk
30. Hostinné	63. Pilníkov	96. Žďár nad Metují
31. Hronov	64. Podbřezí	97. Zdobnice
32. Jablonné nad Orlicí	65. Police nad Metují	98. Zlatá Olešnice
33. Janov	66. Potštejn	

Inni członkowie:

99. Pardubický kraj
100. Královéhradecký kraj
101. Olomoucký kraj
102. Sdružení „Region Orlické Hory”
103. Mikroregion Žacléřsko (MŽ)
104. DSO Mikroregion Brodec

Mapa 7. Euroregion Pradziad w 2009 r.
Stan w dniu 31 XII

Granice:

- państw
- województw i okręgów
- miast na prawach powiatu
- powiatów
- gmin

Obszar Euroregionu:

- miasta, gminy i powiaty - członkowie Euroregionu
- gminy nie będące członkami Euroregionu położone w powiatach należących do Euroregionu (strona polska)
- obszar należący do dwóch euroregionów

Euroregion Pradziad

Strona polska

Gminy:

1. Biała	13. Krapkowice	25. Polska Cerekiew
2. Byczyna	14. Lewin Brzeski	26. Popielów
3. Dąbrowa	15. Lubrza	27. Prószków
4. Głogówek	16. Łambinowice	28. Prudnik
5. Głuchołazy	17. Niemodlin	29. Reńska Wieś
6. Gogolin	18. Nysa	30. Rudniki
7. Grodków	19. Olszanka	31. Skoroszyce
8. Kamiennik	20. Opole	32. Strzeleczy
9. Kędzierzyn-Koźle	21. Otmuchów	33. Tułowice
10. Kluczbork	22. Ozimek	34. Walce
11. Komprachcice	23. Paczków	35. Zdzeszowice
12. Korfantów	24. Pakosławice	

Powiaty:

36. Brzeski
37. Kędzierzyński-Kozielski
38. Kluczborski
39. Nyski
40. Prudnicki

Strona czeska

Miasta i gminy:

1. Andělská Hora	26. Kobylá nad Vidnavkou	51. Slezské Rudoltice
2. Bělá pod Pradědem	27. Krasov	52. Stará Červená Voda
3. Bernartice	28. Krnov	53. Stará Ves
4. Bohušov	29. Leskovec n. Moravicí	54. Staré Heřminovy
5. Brantice	30. Lichnov	55. Supikovice
6. Břidličná	31. Lipová-lázně	56. Světlá Hora
7. Bruntál	32. Liptář	57. Svobodné Heřmanice
8. Čaková	33. Lomnice	58. Třemešná
9. Česká Ves	34. Ludvíkov	59. Tvrdkov
10. Černá Voda	35. Malá Morávka	60. Uhelná
11. Dětřichov nad Bystřicí	36. Malá Štáhle	61. Úvalno
12. Dívčí Hrad	37. Město Albrechtice	62. Valšov
13. Dolní Moravice	38. Mikulovice	63. Václavov u Bruntálu
14. Hlinka	39. Nová Pláň	64. Velká Kraš
15. Horní Benešov	40. Oborná	65. Velká Štáhle
16. Horní Město	41. Osoblaha	66. Velké Kunětice
17. Horní Životice	42. Ostružná	67. Vidnava
18. Hradec – Nová Ves	43. Písečná	68. Vlčice
19. Janov	44. Razová	69. Vrbno pod Pradědem
20. Javorník	45. Rusín	70. Vysoká
21. Jeseník	46. Rýmařov	71. Zátor
22. Jindřichov	47. Rýžoviště	72. Zlaté Hory
23. Jiříkov	48. Široká Niva	73. Žulová
24. Karlova Studánka	49. Skorošice	
25. Karlovice	50. Slezské Pavlovice	

Mapa 8. Euroregion Silesia w 2009 r.
Stan w dniu 31 XII

Granice:

- państw
- województw i okręgów
- powiatów
- gmin

Obszar:

- Euroregionu
- należący do dwóch euroregionów

Euroregion Silesia

Strona polska

Gminy:

1. Baborów	8. Krzyżanowice	15. Pszów
2. Branice	9. Kuźnia Raciborska	16. Racibórz
3. Głubczyce	10. Lubomia	17. Rudnik
4. Gorzyce	11. Lyski	18. Rydułtowy
5. Kietrz	12. Marklowice	19. Wodzisław Śląski
6. Kornowac	13. Mszana	
7. Krzanowice	14. Pietrowice Wielkie	

Strona czeska

Gminy:

1. Bolatice	21. Horní Životice	41. Píšť
2. Brumovice	22. Hrabyně	42. Pustá Polom
3. Budišovice	23. Hradec na Moravici	43. Rohov
4. Budišov n. Budišovkou	24. Kobeřice	44. Šilheřovice
5. Čavisov	25. Kozmice	45. Slavkov
6. Černá ve Slezsku	26. Kravaře	46. Služovice
7. Chlebičov	27. Krnov	47. Sosnová
8. Dolní Benešov	28. Kyjovice	48. Staré Heřmínovy
9. Dolní Lhota	29. Litultovice	49. Stěbořice
10. Dolní Životice	30. Ludgeřovice	50. Štítina
11. Fulnek	31. Meič	51. Strahovice
12. Háj ve Slezsku	32. Mikolajice	52. Sudice
13. Hať	33. Mokré Lazce	53. Těškovice
14. Hlavnice	34. Neplachovice	54. Uhlířov
15. Hlubočec	35. Nové Sedlice	55. Velká Polom
16. Hlučín	36. Nový Jičín	56. Velké Heraltice
17. Hněvošice	37. Odry	57. Velké Hoštice
18. Holasovice	38. Oldřšov	58. Vítkov
19. Horní Benešov	39. Opava	
20. Horní Lhota	40. Ostrava	

Inni członkowie (wspierający):

59. Slezská univerzita Opava
60. Okresní hospodářská komora Opava
61. Matice slezská Opava

Mapa 9. Euroregion Śląsk Cieszyński w 2009 r.
Stan w dniu 31 XII

Granice:

- państw
- województw
- miast na prawach powiatu
- powiatów
- gmin

Obszar:

- Euroregionu
- należący do dwóch euroregionów

Euroregion Śląsk Cieszyński

Strona polska

Gminy:

1. Brenna	9. Jasienica
2. Chybie	10. Jastrzębie Zdrój
3. Cieszyn	11. Jaworze
4. Dębowiec	12. Skoczów
5. Godów	13. Strumień
6. Goleszów	14. Ustroń
7. Hażlach	15. Wisła
8. Istebna	16. Zebrzydowice

Powiaty:

17. Cieszyński

Strona czeska

Miasta i gminy:

Svaz obcí okresu Karviná

1. Albrechtice	9. Horní Suchá
2. Bohumin	10. Karviná
3. Český Těšín	11. Orlová
4. Chotěbuz	12. Petrovice u Karviné
5. Dětmarovice	13. Petřvald
6. Dolní Lutyně	14. Rychvald
7. Doubrava	15. Stonava
8. Havířov	16. Těrlícko

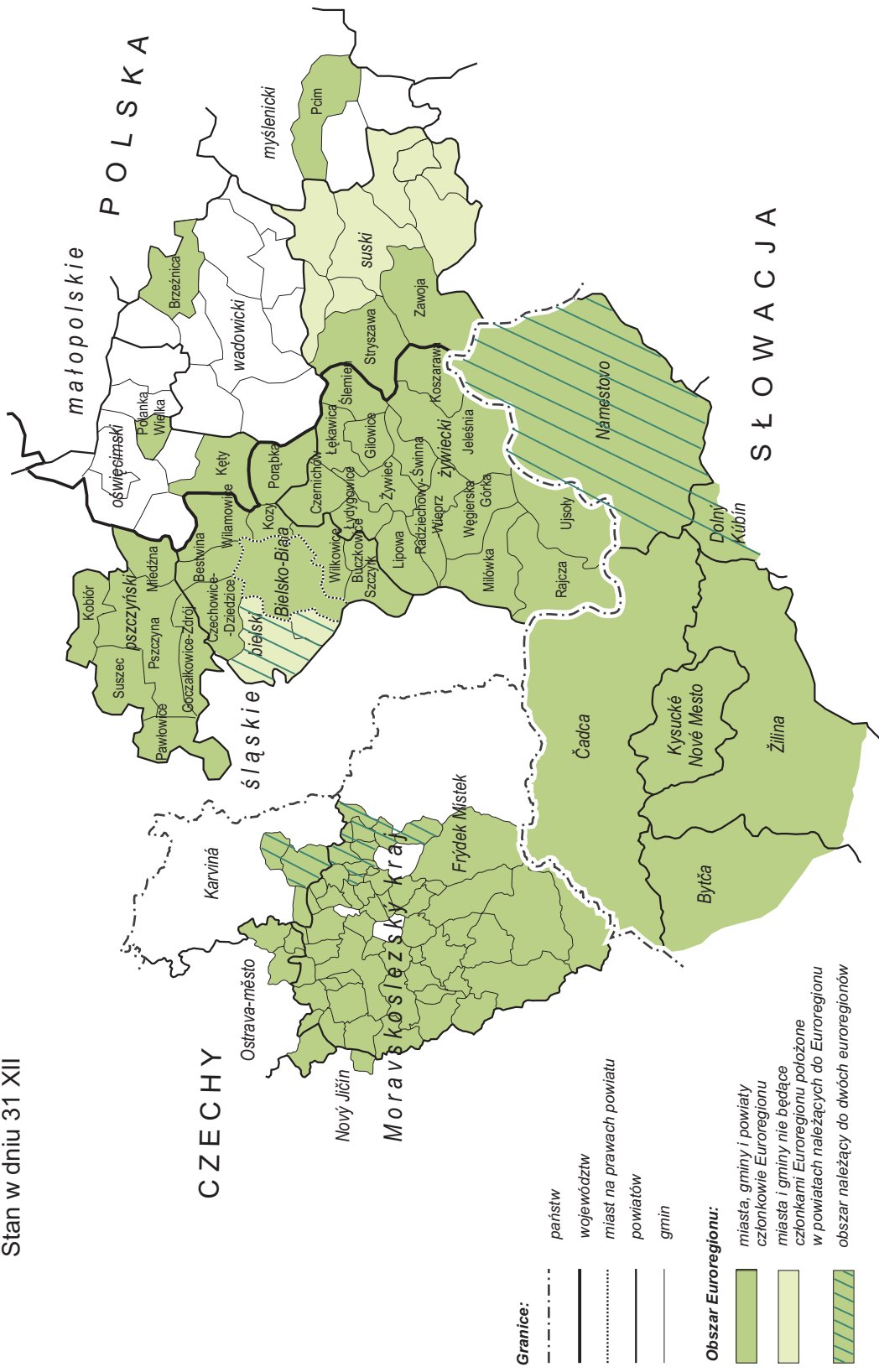
Regionální rada rozvoje a spolupráce

17. Bystřice nad Olší	25. Ropice
18. Dolní Tošanovice	26. Smilovice
19. Hnojník	27. Střítež
20. Horní Tošanovice	28. Třanovice
21. Jablunkov	29. Třinec
22. Komorní Lhotka	30. Vělopolí
23. Mosty u Jablunkova	31. Vendryně
24. Řeka	

Sdružení obcí Jablunkovska

32. Bocanovice	40. Milíkov
33. Bukovec	41. Mosty u Jablunkova
34. Dolní Lomná	42. Návsí
35. Horní Lomná	43. Nýdek
36. Hrádek	44. Písek
37. Hřčava	45. Písečná
38. Jablunkov	46. Vendryně
39. Košařiska	

Mapa 10. Euroregion Beskidy w 2009 r.
Stan w dniu 31 XII

Euroregion Beskidy

Strona polska

Gminy:

1. Bestwina	9. Kęty	17. Polanka Wielka	25. Ujsoły
2. Bielsko-Biała	10. Koszarawa	18. Porąbka	26. Węgierska Górka
3. Brzeźnica	11. Kozy	19. Radziechowy-Wieprz	27. Wilamowice
4. Buczkowice	12. Lipowa	20. Rajcza	28. Wilkowice
5. Czechowice-Dziedzice	13. Łękawica	21. Stryszawa	29. Zawoja
6. Czernichów	14. Łodygowice	22. Szczyrk	30. Żywiec
7. Gilowice	15. Miłówka	23. Ślemień	
8. Jeleśnia	16. Pcim	24. Świnna	

Powiaty:

31. Bielski	32. Pszczyński	33. Suski	34. Żywiecki

Członkowie wspierający

35. Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej
36. Agencja Rozwoju Regionalnego S. A.
37. Regionalna Izba Handlu i Przemysłu w Bielsku-Białej
38. Jantar Sp. z o.o.

Członkowie honorowi

39. Jerzy Widzyk - Pełnomocnik Prezydenta Miasta Bielska-Białej ds. dróg ekspresowych
40. Jerzy Krawczyk - pełnił funkcję Prezesa Stowarzyszenia "Region Beskidy" i Wiceprezesa Euroregionu Beskidy
41. Jacek Falfus - Poseł na Sejm RP, pełnił funkcję Sekretarza Stowarzyszenia "Region Beskidy"

Strona czeska

Miasta i gminy:

1. Albrechtice	17. Horní Tošanovice	33. Ostravice	49. Staré Město
2. Baška	18. Hukvaldy	34. Palkovice	50. Staříč
3. Bílá	19. Janovice	35. Paskov	51. Střítež
4. Brušperk	20. Kaňovice	36. Pražmo	52. Sviadnov
5. Bruzovice	21. Kateřinice	37. Pržno	53. Těrlícko
6. Čeladná	22. Kozlovce	38. Pstruží	54. Třanovice
7. Dobrá	23. Krásná	39. Raškovice	55. Václavovice
8. Dobruška	24. Krmelín	40. Řeka	56. Vělopolí
9. Dolní Domaslavice	25. Kunčice p. Ondřejnikem	41. Řepiště	57. Vojkovice
10. Dolní Tošanovice	26. Lhotka	42. Ropice	58. Vratimov
11. Fryčovice	27. Lučina	43. Sedliště	59. Vyšní Lhoty
12. Frýdek-Místek	28. Malenovice	44. Šenov	60. Žaberné
13. Frýdlant n. Ostravicí	29. Metylovice	45. Smilovice	61. Žermanice
14. Hnojník	30. Morávka	46. Soběšovice	
15. Horní Bludovice	31. Nižní Lhoty	47. Stará Ves n./O	
16. Horní Domaslavice	32. Nošovice	48. Staré Hamry	

Strona słowacka

Miasta i Gminy:

1. Babín	22. Klubina	43. Oravská Lesná	64. Stránske
2. Belá	23. Korňa	44. Oravská Polhora	65. Stráža
3. Bitarová	24. Kotrčina Lúčka	45. Oravské Veselé	66. Strečno
4. Bobrov	25. Krasňany	46. Ovčiarsko	67. Súľ'ov-Hradná
5. Breza	26. Kysucký Lieskovec	47. Paština Závada	68. Svrčinovec
6. Brezany	27. Kysucké Nové Mesto	48. Podvysoká	69. Ťapešovo
7. Bytča	28. Lietavská Lučka	49. Porúbka	70. Teplička nad Váhom
8. Čadca	29. Lodno	50. Povína	71. Terchová
9. Čierne	30. Lutíse	51. Rabča	72. Turzovka
10. Dolná Tížina	31. Lysica	52. Rabčice	73. Varín
11. Dunajov	32. Makov	53. Radoľa	74. Vavrečka
12. Gbeľany	33. Mojš	54. Rajec	75. Veličná
13. Horný Hričov	34. Mošovce	55. Rajecká Lesná	76. Veľká Čierna
14. Horný Vadičov	35. Mútne	56. Rajecké Teplice	77. Vysoká nad Kysucou
15. Hôrky	36. Námestovo	57. Rakova	78. Zákamenné
16. Hričovské Podhradie	37. Nededza	58. Rudinka	79. Zázriva
17. Hruštín	38. Nezbudská Lučka	59. Sihelné	80. Zubrohlava
18. Jablonové	39. Novot'	60. Skalité	81. Žilina
19. Kamenná Poruba	40. Ochodnica	61. Snežnica	
20. Klin	41. Olešná	62. Staškov	
21. Klokočov	42. Oravská Jasenica	63. Stráňavy	

Bibliografia

Euroregiony na granicach Polski 2007. US Wrocław 2007.

Materiały informacyjne Ambasady Republiki Czeskiej w Warszawie
(www.mzv.cz/warsaw/pl/wzajemne_stosunki/umowy_dwustronne/index.html)

Materiały sekretariatów euroregionów polsko-czeskich.

Statuty euroregionów polsko-czeskich.